

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Katedra práva

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

OPRÁVNĚNÝ HOSPODÁŘSKÝ SUBJEKT A JEHO APLIKACE
V ČLENSKÉM STÁTĚ SPOLEČENSTVÍ

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Rudolf Hrubý

Autor:

Jiří Martiš

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Oprávněný hospodářský subjekt a jeho aplikace v členském státě Společenství“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

České Budějovice 22. 4. 2008

.....

Podpis

Děkuji vedoucímu diplomové práce JUDr. Rudolfovi Hrubému za odborné vedení při zpracování závěrečné práce, za jeho pomoc a podporu.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. OPRÁVNĚNÝ HOSPODÁŘSKÝ SUBJEKT (AEO – AUTHORIZED ECONOMIC OPERATOR)	7
2.1. Druhy osvědčení.....	9
3. GLOBALIZACE DODAVATELSKÉHO ŘETĚZCE	15
3.1. Mezinárodní dodavatelský řetězec	17
3.1.1. Výrobce	18
3.1.2. Vývozce.....	18
3.1.3. Zasílatel	19
3.1.4. Skladovatel	19
3.1.5. Celní zástupce	20
3.1.6. Dopravce	20
3.1.7. Dovozece.....	21
4. VÝHODY AEO	24
5. METODIKA A CÍL PRÁCE	29
6. POSTUP CERTIFIKACE AEO.....	31
6.1. Popis žadatele	31
6.2. Podání žádosti o udělení osvědčení AEO	31
6.3. Samohodnocení	38
6.3.2. Zjištěná rizika	40
6.3.3. Hodnocení a doporučení.....	45
7. ZÁVĚR.....	47
8. POUŽITÁ LITERATURA.....	49
9. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
10. PŘÍLOHY.....	51
11. SUMMARY	70

1. Úvod

Hlavním cílem této diplomové práce je vysvětlit pojem Oprávněného hospodářského subjektu, význam jeho certifikace a následně jeho uplatnění v členském státě Evropské unie za dodržení platných předpisů a směrnic. Samotná certifikace klade co největší důraz na dodržování bezpečnosti v oblasti mezinárodního dodavatelského řetězce.

Začínající 21. století přineslo již celou řadu převratných událostí. Mezi nimi nelze opomenout teroristické útoky, které se odehrály v různých částech světa a přinutily tak mezinárodní komunitu zaměřit více pozornosti na opatření směřující k vyšší bezpečnosti. V reakci na teroristické útoky v různých částech světa byla zpřísněna bezpečnostní opatření zaměřená na kontrolu osob přestupujících hranice států.

Tato kontrola se bezesporu jistě vztahuje také na kontrolu přepravovaného zboží ve vztahu k dodavatelskému řetězci.

Průkopníkem těchto opatření v této oblasti se staly Spojené státy americké, které bezprostředně po útocích na newyorská dvojčata vyhlásily program "Partnerství celníků a obchodníků proti terorismu" (C-TPAT, Customs-Trade Partnership Against Terrorism). Evropská unie zareagovala s několikaletým zpožděním bezpečnostní novelou celních předpisů, která přináší zásadní průlom v přístupu ke kontrole dováženého a vyváženého zboží. Tato novela má za cíl zpřísnit kontroly dováženého a vyváženého zboží na straně jedné a zachovat přitom plynulost mezinárodní přepravy a obchodu se zbožím na straně druhé. Ke splnění těchto cílů by měl sloužit nový koncept oprávněného hospodářského subjektu, v zemích EU označovaného zkratkou AEO (Authorised Economic Operator). Novela celních předpisů, jejíž "bezpečnostní" část vstoupila v platnost v lednu 2008, si klade za cíl zpřísnění kontroly zboží a přesun jejího těžiště na vnější hranice EU. Zatímco dosud byla většina kontrol směřována do vnitrozemí, tedy do místa, kam bylo zboží adresováno, nebo odkud bylo odesíláno, apel na bezpečnost mezinárodního obchodu vyvolává potřebu zvýšené ochrany vnější hranice. Současně má-li být Evropská unie pokládána za důvěryhodného účastníka mezinárodního obchodu, musí se chovat ke zboží dováženému na její území stejně jako ke zboží, které je z jejího území odesíláno do třetích zemí. Významným prvkem nového kontrolního režimu je proto zrovnoprávnění dovozu a vývozu zboží, pokud jde o rozsah a zaměření celních kontrol.

Vyváženému i dováženému zboží je na hranicích EU věnována podstatně větší pozornost. Aby byla zároveň zachována propustnost hranic, a tudíž zachována plynulost distribučního řetězce, není možno kontrolovat všechny zásilky vstupující na území nebo opouštějící území Evropské unie. Kontroly jsou cíleně zaměřeny na takové transakce, které budou pokládány za rizikové. Za pomoci analýzy rizika, která je postupně sjednocována v rámci EU, budou vyhodnoceny údaje o zboží i osobách v dodavatelském řetězci a podle výsledků této analýzy bude rozhodnuto o tom, zda zboží bude propuštěno pouze na základě předložených dokladů, nebo bude podrobena důkladné kontrole. Zatímco nerizikové zásilky budou propuštěny bez zdržení a kontrolovány jen namátkově, ostatním zásilkám bude věnována větší pozornost v závislosti na vyhodnocené míře rizika.

Informace o dováženém a vyváženém zboží budou předkládány elektronicky, v předstihu několika hodin až dní, a to v závislosti na použitém druhu dopravy. Zatímco u letecké, silniční či železniční dopravy bude celní prohlášení požadováno řádově několik hodin před tím, než se zboží ocitne na vstupním nebo výstupním úřadu, u námořní dopravy jsou tyto termíny podstatně delší. Například data o zboží dováženém námořní kontejnerovou dopravou obdrží vstupní celní úřad v EU ještě před tím, než bude zboží naloděno v přístavu odeslání.

Výše zmíněné informace a postupy budou podrobněji popsány a vysvětleny v diplomové práci. Samotná diplomová práce je rozdělena do části metodické a aplikační. Část metodická je zaměřena na samotné vymezení pojmu „Oprávněný hospodářský subjekt“, jeho přínosy, výhody či nevýhody, legislativní vymezení, kritéria udělení, v části aplikační pak samotný postup obchodní společnosti při certifikaci výše zmíněným oprávněním, jaké doklady je nutné při certifikaci předložit a jaké kroky musí učinit kompetentní orgán ve věci udělení či neudělení příslušného osvědčení.

2. Oprávněný hospodářský subjekt (AEO - Authorised Economic Operator)

Společnosti, které budou schopny zajistit a prokázat, že jejich obchodní transakce jsou transparentní, průhledné a bezpečné, mohou získat certifikaci AEO. V praxi bude AEO společností sloužit jako známka bezpečného a věrohodného partnera nejen pro lokální, ale i globální obchodní transakce. Certifikací AEO tak společnost může získat řadu výhod a přínosů, které se mohou pozitivně projevit jak ve vztahu ke stávajícím obchodním partnerům, tak k partnerům potencionálním. Nutno podotknout, že zvažování, zda se o certifikaci AEO ucházet či nikoliv je vždy na posouzení samotného managementu obchodního subjektu, protože následně uvedené výhody, plynoucí z držení tohoto osvědčení, nemusejí být pro společnost automaticky přínosné. Obchodní zásilky společností se statutem AEO budou přednostně proclívány a odbavovány na hranicích EU a pokud budou vybrány celními úřady ke kontrole, budou přednostně zkontrolovány před zásilkami společností bez AEO akreditace. V horizontu dvou a více let lze očekávat i další přínosy. Společnosti s akreditací AEO budou moci podávat zjednodušené souhrnné celní prohlášení, které nebude muset obsahovat veškeré informace. Akreditace AEO bude akceptována i třetími zeměmi jako USA, Kanadou, Čínou nebo Japonskem a bude mít stejnou hodnotu jako podobné již platné akreditace – například zmíněná C-TPAT v USA. Od roku 2010 lze očekávat přijetí dalších zjednodušení v celních postupech – společnosti s AEO například nebudou muset při dovozu zajišťovat dovoz celními garancemi, zjednodušené postupy budou moci být povoleny pouze společností s akreditací AEO.

Hlavním úkolem Oprávněného hospodářského subjektu (OHS) je udržovat v celém dodavatelském řetězci bezpečnost na co nejvyšší úrovni. Podnikatelé, kteří osvědčení OHS získají, budou u celních orgánů a obchodní veřejnosti vedeni jako spolehliví obchodníci a díky tomu budou moci využívat i související výhody.

Opatření Evropské komise s názvem Oprávněné hospodářské subjekty - OHS (Authorised economic operators, AEO) bylo vytvořeno s cílem udržovat v celém dodavatelském řetězci bezpečnost na vysokém stupni a nabízet lepší podmínky těm společnostem, které osvědčení OHS získají. Projekt je určen především pro firmy dovážející zboží do Evropské unie nebo naopak vyvážející zboží z EU a v praxi vstoupil

počátkem roku 2008. Mezi základní podmínkou zapojení společnosti do projektu a zároveň být držitelem certifikátu AEO je být usazen v Evropské unii a zároveň mít dobré výsledky kontrol dodržování příslušných předpisů. Výjimku u povinnosti usazení v EU mají letecké a lodní společnosti či firmy sídlící ve třetí zemi s níž má Společenství uzavřeno mezinárodní dohodu o vzájemném uznávání OHS. Další úskalí ohledně požadování certifikace a následného vydání příslušného certifikátu bude vysvětleno v dalších kapitolách práce. Hospodářské subjekty se nemusejí stát OHS, toto rozhodnutí činí hospodářské subjekty na základě vlastní konkrétní situace a s ohledem na jeho využití v oblasti vztahující se k oblasti podnikání a druhům činěných obchodních operací. OHS ani nemusejí požadovat, aby jejich obchodní partneři rovněž získali postavení OHS. Toto posouzení je vždy na samotném managementu, zda je být vlastníkem s postavením Oprávněného hospodářského subjektu pro společnost přínosné či nikoliv s ohledem na objem obchodu a množství prováděných operací.

Oprávněný hospodářský subjekt lze definovat jako hospodářský subjekt, který je s ohledem na své celní operace spolehlivý v celém Společenství, a může proto požívat výhod v celé Evropské unii. Osvědčení OHS, umožňuje buď snazší přístup ke zjednodušeným celním postupům, nebo držitele opravňuje k zjednodušení v souvislosti s kontrolami bezpečnosti a zabezpečení. Kromě toho existují výhody, které jsou dostupné pro všechny kategorie OHS, mimo jiné např. méně fyzických kontrol a kontrol dokumentů (leďaže právní předpisy Společenství určí přesný počet). Hospodářské subjekty mohou požádat rovněž o společné osvědčení („zjednodušené celní postupy“ spolu s „bezpečností a zabezpečením“), které zahrnuje veškeré výše uvedené výhody.

[Ministerstvo financí, 2007]

Samotná certifikace se řídí celou řadou legislativních předpisů a nařízeních vydaných Evropskou komisí. Pro úplnost jsou tyto legislativní nástroje uvedeny níže:

- Ustanovení čl. 5a odst. 1 Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění - definuje postavení „Oprávněný hospodářský subjekt“, ustanovení čl. 5a odst. 2 definuje základní kritéria nezbytná k udělení postavení OHS

- Článek 1, bod 12. Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění - definice pojmu „hospodářský subjekt“
- Část I hlava IIA Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění - upravuje proces agendy – řízení o vydání osvědčení AEO, pozastavení, zrušení.
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů pro řízení se použije subsidiárně do doby schválení změny zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- SP č. 24/ 2007 Postup celních orgánů při výkonu agendy „Oprávněný hospodářský subjekt“ interní předpis upravující postup při výkonu agendy OHS.

[Celní správa České republiky, 2008]

2.1. Druhy osvědčení

- OHS - zjednodušené celní postupy
- OHS - bezpečnost a zabezpečení
- OHS - zjednodušené celní postupy/bezpečnost a zabezpečení

Osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy se vydává hospodářským subjektům usazeným ve Společenství, které splňují kritéria s ohledem na dodržování celních požadavků, příslušné normy pro vedení záznamů jak v oblasti účetnictví, tak v oblasti celních předpisů a platební schopnost. Držitel osvědčení může využít těchto výhod:

- snazší přístup ke zjednodušeným celním postupům
- méně fyzických kontrol a kontrol dokumentů
- přednostní odbavení, pokud je zásilka vybrána ke kontrole
- možnost požádat o zvláštní místo, v němž se tato kontrola uskuteční

Osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení se vydává hospodářským subjektům usazeným ve Společenství, které splňují kritéria s ohledem na dodržování celních požadavků, příslušné normy pro vedení záznamů, platební schopnost a které dodržují příslušné normy v oblasti bezpečnosti a zabezpečení. Držitel tohoto osvědčení může využít těchto výhod:

- možnost předběžného oznamování kontrol dováženého zboží
- menší soubor údajů pro souhrnná celní prohlášení
- méně fyzických kontrol a kontrol dokumentů
- přednostní odbavení, pokud je zásilka vybrána ke kontrole
- možnost požádat o zvláštní místo, v němž se tato kontrola uskuteční

Při tvorbě požadavků OHS / bezpečnost a zabezpečení se vycházelo ze studia rámce WCO SAFE, stávajících norem pro zabezpečení námořní a letecké dopravy a normy ISO/PAS 28001 a tam, kde to bylo možné, byly tyto začleněny. Začlenění rámce WCO SAFE bylo velmi důležité, jelikož vzájemné uznávání postavení spolehlivého OHS nebylo možno zajistit bez celosvětově uznávaného společného základu. Bylo zapotřebí vyhnout se zbytečné duplicitě právních požadavků s ohledem na uznávaná mezinárodní a evropská osvědčení bezpečnosti a zabezpečení v námořní, letecké a pozemní nákladní dopravě, a proto příslušné útvary Komise. Tak bylo možno zajistit slučitelnost požadavků, což orgánům umožní vzájemně uznávat osvědčení bezpečnosti v rámci Společenství, ale i v rámci světového obchodu.

Osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy / bezpečnost a zabezpečení se vydává hospodářským subjektům usazeným ve Společenství, které splňují kritéria s ohledem na dodržování celních požadavků, příslušné normy pro vedení záznamů, platební schopnost a které dodržují příslušné normy v oblasti bezpečnosti a zabezpečení a chtějí využít všech výhod OHS.

Žádosti o postavení OHS lze přijmout pouze od hospodářských subjektů vymezených v čl. 1 odst. 12 prováděcího předpisu, který stanoví: „Hospodářským subjektem se rozumí: osoba, která v rámci své podnikatelské činnosti provádí činnosti, na něž se vztahují celní předpisy“. Z toho vyplývá, že o postavení OHS nemůže požádat dodavatel se sídlem v EU, který se nepodílí na činnostech, které jsou spojeny s celním řízením a který dodává suroviny, které se již nacházejí ve volném oběhu, výrobci se sídlem v EU. Obdobně

nemůže v takovém případě o postavení OHS požádat dopravce, který přepravuje pouze zboží ve volném oběhu na celním území Společenství. Definice hospodářského subjektu neomezuje pojetí „provádění činností, na něž se vztahují celní předpisy,“ pouze na přímé zapojení. Výrobce, který vyrábí zboží na vývoz, může zažádat o postavení OHS i tehdy, pokud vývozní náležitosti vyřizuje jiná osoba. Pojetí OHS – bezpečnost a zabezpečení je úzce spjato s řízením dodavatelského řetězce. Hospodářské subjekty, které pracují se zbožím, na něž se vztahuje celní dohled, nebo pracují s údaji souvisejícími s tímto zbožím, mohou zažádat o osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení.

Z jedné strany pohledu by se mohlo zdát, že oprávněným hospodářským subjektem se může stát každá osoba, která má sídlo, ústředí nebo stálou provozovnu na území EU a podniká v oblasti zahraničního obchodu se zeměmi mimo EU. Avšak to je pouze jedna strana pohledu. Na druhé straně se dozvíme, že osoba žádající o certifikát AEO musí splnit podmínky stanovené celními předpisy. Splnění a doložení těchto velmi rozsáhlých podmínek je pro žádající subjekt o certifikát AEO náročné na čas a kapacity, to samé však platí pro vydávající certifikační orgán, v tomto případě je kompetentním orgánem pověřený orgán celní správy. Celý proces je svou náročností nesrovnatelný v porovnání s ostatním vydáváním povolení, ať už z hlediska komplexnosti a složitosti stanovených požadavků, nebo způsobu, jakým bude žadatel prokazovat a celní správa ověřovat jejich splnění.

Kromě celkového posouzení organizace společnosti, její historie a oblasti činností, bude podmínkou pro získání certifikátu AEO splnění následujících kritérií:

1. Dodržování celních předpisů
2. Platební schopnost
3. Uspokojivý a transparentní účetní a logistický systém
4. Bezpečnost a zabezpečení

[Nařízení komise 1875/2006]

Pokud jde o **dodržování celních předpisů**, za rozhodující hledisko je pokládána historie tří let předcházejících podání žádosti o AEO certifikát. Společnost usilující o AEO by měla prokázat, že se v tomto období nedopustila závažného nebo opakovaného porušení celních předpisů, a pokud se tak v ojedinělých případech stalo, přijala odpovídající opatření ke sjednání nápravy. Závažnost a četnost celních deliktů bude posuzována podle objemu a frekvence obchodních transakcí každého žadatele. Důležité je i fungování vlastních kontrolních mechanismů a postupů uplatňovaných v případech, kdy je zjištěno porušení celních předpisů.

Kromě samotné společnosti žádající o certifikát AEO bude prověřena historie dodržování celních předpisů také u fyzických osob odpovědných za řízení společnosti, dále u osob odpovědných za celní záležitosti ve společnosti a u případných právních zástupců společnosti v celních věcech.

Cílem posouzení **platební schopnosti** je zjištění, zda je společnost schopna plnit své závazky vůči státu i obchodním partnerům. Při posouzení solventnosti se bude vycházet z rozboru základních účetních dokumentů a z dokladů prokazujících řádné plnění závazků žadatele vůči státu. Finanční analýza by měla prokázat nejen to, že žádající společnost je schopna dostát svým závazkům, ale také ověřit platební schopnost mateřské společnosti.

Nejrozsáhlejší požadavky klade AEO certifikace na **oblast účetního a logistického systému**. Kromě souladu s účetními standardy platnými v dané zemi musí být systém obchodních a přepravních záznamů veden způsobem zajišťujícím jejich správnost, kompletnost, dostupnost, vzájemnou provázanost a zabezpečení. Příslušné údaje a doklady musí být přístupné celním orgánům a umožnit jim kontrolu v rozsahu a času, jež budou pokládat za účelné. Důležité je, aby evidenční systém společnosti poskytoval veškeré informace nezbytné pro daňové a celní účely. Záznamy společnosti musí být pravidelně zálohovány na vhodném médiu, bezpečně ukládány a testovány na obnovu, aby byla zajištěna také dostupnost archivovaných dat. Přístup do účetního a logistického systému je nutno řídit a kontrolovat způsobem, který omezí riziko nezákonných zásahů a operací. Klíčové je při tom nastavení přístupových práv uživatelů do systémů a k datům podle jejich pracovních povinností a při dodržení pravidel oddělení pravomocí. Počítačové systémy je třeba zabezpečit jak proti vnějšímu, tak proti vnitřnímu neoprávněnému přístupu anebo vniknutí, proti záměrnému zničení, ztrátě nebo zneužití informací.

Splnění výše uvedených požadavků na získání certifikátu AEO bude v praxi znamenat především nastavení vysoké úrovně kontrol v počítačovém prostředí, a to v rovině jak procesní, tak i technické. Současně však může vést k provedení změn v obchodních procesech společnosti, například v pracovních povinnostech zaměstnanců či v interních postupech s cílem zajistit princip oddělení pravomocí. V neposlední řadě může být pozitivním důsledkem certifikace AEO vyjasnění pravomocí a odpovědnosti nejen v rámci společnosti žádající o AEO, ale také v jejích smluvních vztazích s jinými společnostmi. Příkladem jsou smlouvy s externími zástupci v celním řízení, které by měly jasně a konkrétně definovat odpovědnost obou stran za úkony a deklarované údaje v celním řízení. V procesu certifikace AEO je nutné také to, že společnost má fungující vnitřní kontrolní systém. Jedná se o soubor opatření, počínaje směrnicemi, postupy a zásadami, přes kontroly, až po nastavení systémů společnosti. Fungující kontrolní systém zajistí nejen splnění obchodních cílů při účelném využití odpovídajících zdrojů, ale také spolehlivost výkaznictví a v neposlední řadě dodržení souladu s platnými právními předpisy, včetně souladu s požadavky AEO.

Společnost žádající o AEO musí dále splnit podmínky v oblasti **fyzické bezpečnosti a zabezpečení**. V této souvislosti je u žadatelů prověřován zejména vstup a přístup do prostor společnosti a jeho zajištění proti fyzickému průniku, ať už vhodnými materiály, ze kterých jsou postaveny budovy či vnější hranice areálu, kamerovým systémem a jeho monitorováním, poplašným systémem, ostrahou objektů, odpovídající správou klíčů anebo vstupních karet apod. Společnost musí upravit také postupy pro případ neoprávněného přístupu či vniknutí do prostor společnosti. Smyslem požadavků na fyzickou bezpečnost je zajištění zboží takovými postupy a kontrolami, které nedovolí jeho záměnu za jiné zboží nebo přidání nebezpečného zboží, které by mohlo být zneužito pro teroristické účely. Pozornost je zaměřena na kontroly přijímaného a odesílaného zboží, zapečetění nákladových jednotek a dopravních prostředků, postupy při výrobě a skladování zboží, kontroly při balení a expedici zboží apod. Kromě vlastní manipulace se zbožím bude prověřováno také vedení příslušných záznamů o pohybech zboží, zabezpečení systému proti zadání nesprávných údajů o transakcích či úmyslné změně těchto údajů.

Je žádoucí, aby společnost prokázala vysokou úroveň informovanosti o bezpečnostních opatřeních, a to jak uvnitř společnosti, tak i u svých partnerů - poskytovatelů služeb. Neposledně i v této oblasti budou prováděny kontroly a

přezkoumání dohod s obchodními partnery, které by měly v potřebné míře zajistit, aby účinná bezpečnostní opatření byla uplatňována i na jejich straně.

[Ministerstvo financí, 2007]

3. Globalizace dodavatelského řetězce

Pojem globalizace se v dnešní době dotýká téměř každé oblasti obchodu, bezpečnosti dodavatelského řetězce nevyjímaje. V USA, kde je v dnešní době kladen na bezpečnost největší důraz, se globalizace začala rozvíjet od 70. let, kdy velké společnosti začaly s agresivním vyhledáváním zdrojů, později pak začaly uplatňovat agresivní marketing, racionalizovat své globální sítě a klást si otázky:

- Odkud získávat zdroje?
- Kde ve světě vyrábět?
- Kde prodávat?
- Kde skladovat a odkud distribuovat?
- Jakou zvolit globální strategii?

Řada zemí otevřela své trhy a zdroje cizím společnostem, a to i středním, nejen velkým. S rozšířením internetu a návazných technologií začali mnozí argumentovat, že již neexistuje význam zeměpisné polohy. Výrobky a služby mohou být nakupovány a prodávány kdekoliv ve světě, bez ohledu na to, jak velký či malý je podnik.

Uvedený vývoj by nebyl možný, za předpokladu, že by nedošlo k rychlému rozvoji nových technologií, především v komunikacích a dopravě. Nové dopravní technologie umožňují dostat se během několika hodin či dnů na jakékoliv místo ve světě a zúčastnit se tam obchodního jednání či podobných aktivit nebo tam poslat své zboží. Nové komunikační technologie pak umožňují, aby spojení s jakýmkoliv podnikem na světě mohlo probíhat on-line formou, aby se na dálku přenášely rozsáhlé soubory dat, tabulky, obrázky, grafy, plány a aby tak z jednoho centra bylo možné řídit výrobu, služby, prodej i ve vzdálených zemích. Právě s rozvojem nových komunikačních technologií se rozšířili možnosti s narušováním bezpečnosti dodavatelského řetězce. A právě držení certifikátů AEO či americké obdoby C-TPAT, by měly v budoucnu napomoci ke snížení rizika v dodavatelsko-odběratelských vztazích a následně k co největší bezpečnosti.

Dodavatelský řetězec je definován jako vícestupňový systém dodavatelů, výrobců, distributorů, prodejců a zákazníků (později uvedeni v možných žadatelích o AEO). Mezi stupni dodavatelského řetězce v obou směrech proudí materiálové, finanční, informační a

rozhodovací toky. Materiálové toky zahrnují toky nových produktů směrem od dodavatelů k zákazníkům a opačné toky vracení, servisu, recyklace a likvidace produktů. Finanční toky zahrnují různé druhy plateb, úvěry, toky plynoucí z vlastnických vztahů atd. Informační toky propojují systém informacemi o objednávkách, dodávkách, plánech atd.

[Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007]

Většina dodavatelských řetězců se skládá z nezávislých jednotek s vlastními zájmy. Předpokládá se, že žádná z jednotek není schopna sama optimalizovat dodavatelský řetězec. Každá jednotka se snaží optimalizovat vlastní kritéria, protože ví, že ostatní se budou chovat stejně. Toto konkurenční chování nevede k optimalizaci celého dodavatelského řetězce. Moderní manažerské filozofie si vynutily zhodnocení dodavatelsko-odběratelských vztahů. Tradičně byly ovlivňovány čistě konkurenčními vztahy, ale pro mnoho úspěšných firem se přeměnily na vztah partnerství v rámci dodavatelských řetězců. Toto partnerství je vytvářeno pro zvýšení finanční a operační výkonnosti každého člena řetězce snižováním celkových nákladů, snižováním zásob podél celého řetězce a zvyšováním úrovně sdílených informací. Partneři se snaží kooperovat v poskytování zlepšených služeb, technologické inovaci a návrhu produktu. Očekávaným výsledkem je vzájemně výhodné partnerství, které vytváří synergický řetězec, kdy celý řetězec je efektivnější než souhrn jeho jednotlivých částí. Koncový zákazník dostane vyšší kvalitu, nákladově efektivní hodnoty v kratším čase. Partnerství v rámci dodavatelských řetězců vede ke zvýšenému toku informací, snížení neurčitosti a ziskovějšímu dodavatelskému řetězci.

Jednotky a celý řetězec mohou mít výhody ze vzájemné komunikace, koordinace chování a kooperativního řešení problémů. Komunikace mezi jednotlivými jednotkami vede ke sdílení informací. Nežádoucí efekty je možno potlačit včasným vzájemným sdílením informací o plánovaných akcích, poptávkových prognózách a kapacitách jednotlivých členů systému. Řízení dodavatelských řetězců je stále více ovlivňováno moderními informačními a komunikačními technologiemi. Koordinace akcí jednotek dodavatelského řetězce přispívá k lepší výkonnosti celého systému. Kooperace znamená společné řešení problémů, při kterém může nastat synergický efekt, kdy efektivnost celého řetězce je vyšší než souhrn efektivností všech jeho částí.

[Kužel, Průša, 2003]

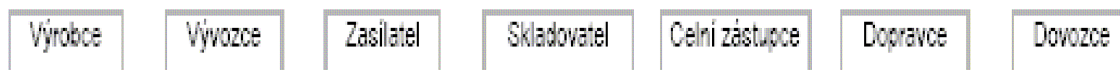

3.1. Mezinárodní dodavatelský řetězec

Mezinárodní dodavatelský řetězec z výchozího do konečného bodu představuje proces od výroby zboží do dodávky zboží konečnému uživateli včetně dovozu a vývozu zboží. Pro zabezpečení mezinárodního dodavatelského řetězce by se celní správy neměly zaměřovat pouze na náklad, který je dopraven na hranice Společenství a na se zbožím související kontroly, ale jejich cílem by mělo být zabezpečení celého dodavatelského řetězce. Veškeré úsilí pro zabezpečení dodavatelského řetězce by mělo zajistit nejen lepší ochranu, ale i posílit shodu logistických hospodářských postupů vedoucí k plynulejšímu toku zboží. Různé subjekty v dodavatelském řetězci závisejí na postupech zabezpečení svých podnikatelských partnerů, aby zajistili zabezpečení zboží, které mají na starosti, a aby si uchovali svůj „bezpečný status“ jako oprávněný hospodářský subjekt. Tam, kde je to nutné, OHS musí vyzvat svého podnikatelského partnera, popřípadě partnery, aby zvýšil zabezpečení daného podnikatelského řetězce a musí zajistit splnění takového závazku prostřednictvím uzavřených smluvních dohod. Na oplátku OHS musí uchovat dokumentaci, která prokazuje jeho úsilí pro zajištění zabezpečení dodavatelského pro jeho část mezinárodního dodavatelského řetězce.

Tento dokument stanoví úplný soubor kritérií, které musí hospodářský subjekt splnit, aby mu byl přiznáno postavení OHS. V mezinárodním dodavatelském řetězci však existují různí účastníci, kteří mají různou odpovědnost podle svých podnikatelských postupů. Pro hodnocení schopností zabezpečení dodavatelského řetězce určitého subjektu je třeba splnit různé soubory kritérií v závislosti na odpovědnosti takového subjektu. Proto jsou níže popsány různé druhy hospodářských subjektů z celního pohledu a jejich různá odpovědnost v mezinárodním dodavatelském řetězci.

Obrázek č. 1: Články dodavatelského řetězce

Za obchodní partnery lze považovat všechny hospodářské subjekty v dodavatelském řetězci, které se nacházejí mezi vývozcem/výrobcem a příjemcem zboží. Mezi účastníky dodavatelského řetězce lze považovat :

- výrobce
- vývozce
- zasílatele
- skladovatele
- celního zástupce
- dopravce
- dovozce

3.1.1. Výrobce

Za odpovědnost výrobce v mezinárodním dodavatelském řetězci lze považovat toto:

- zajišťuje bezpečný a spolehlivý výrobní proces pro své výrobky
- zajišťuje bezpečnou a spolehlivou dodávku svých výrobků zákazníkům

3.1.2. Vývozce

Vývozce je osoba, která podala vývozní prohlášení nebo jejímž jménem toto prohlášení bylo učiněno a která je zároveň vlastníkem zboží či má obdobná práva s ním nakládat v okamžiku přijetí celního prohlášení. V případě, že na základě vývozní smlouvy k danému zboží připadá vlastnické právo osobě usazené mimo Společenství, je považována za vývozce ta smluvní strana, která je ve Společenství usazena. Za odpovědnost vývozce v mezinárodním dodavatelském řetězci lze považovat toto:

- předkládá-li vývozní prohlášení vývozce, odpovídá za jeho správnost a včasné podání
- předkládá-li vývozní prohlášení vývozce, odpovídá za to, aby obsahovalo údaje z výstupního souhrnného celního prohlášení (až s platností od 1. 7. 2009 v souvislosti s použitelným ustanovením)
- uplatňuje právní výstupní formalities v souladu s celními předpisy včetně opatření obchodní politiky a popřípadě vývozních cel

- zajišťuje spolehlivou a bezpečnou dodávku zboží dopravci nebo zasílateli popř. celnímu zástupci

3.1.3. Zasílatel

Zasílatel představuje v mezinárodním dodavatelském řetězci a obchodě ten článek, který zajišťuje přepravu zboží jménem vývozce, dovozce nebo jiné osoby. V některých případech zasílatel poskytuje tuto službu sám a působí jako dopravce. Typickou činností zasílatele může být např. získání, kontrola a příprava dokumentace ke splnění celních požadavků. Za odpovědnost zasílatele v mezinárodním dodavatelském řetězci lze považovat tyto činnosti:

- uplatňuje pravidla týkající se dopravních formalit
- zajišťuje spolehlivou a bezpečnou dopravu zboží
- popřípadě uplatňuje pravidla týkající se souhrnných celních prohlášení v souladu s právními předpisy

3.1.4. Skladovatel

Skladovatelem má oprávnění provozovat celní sklad podle článku 99 celního kodexu Společenství nebo která provozuje dočasné skladiště podle čl. 51 odst. 1 kodexu a čl. 185 odst. 1 prováděcího předpisu. Za odpovědnost skladovatele v mezinárodním dodavatelském řetězci se považuje, že:

- zajišťuje veškeré činnosti v době, kdy se zboží nachází v celním skladu či v dočasném skladišti, není odvezeno z dosahu celního dohledu
- plní povinnosti, které vyplývají ze skladování zboží, na které se vztahuje režim uskladnění v celním skladu nebo pravidla pro dočasného skladování
- dodržuje konkrétní podmínky uvedené v oprávnění k celnímu uskladnění nebo k provozování dočasného skladiště
- poskytuje přiměřenou ochranu skladovacího prostoru proti vniknutí
- poskytuje přiměřenou ochranu proti neoprávněnému přístupu ke zboží, jeho výměně a nebo manipulaci se skladovaným zbožím.

3.1.5. Celní zástupce

Celní zástupce jedná jménem osoby, která se podílí na činnostech ve spojitosti s celním řízením (např. dovozce nebo vývozce). Celní zástupce může buď jednat jménem této osoby (tj. přímé zastoupení), nebo vlastním jménem (tj. nepřímé zastoupení). Odpovědnost a činnosti celního zástupce v mezinárodním dodavatelském řetězci lze charakterizovat tak, že:

- podle druhu zastoupení uplatňuje příslušná ustanovení v souladu s celními předpisy pro uplatnění celního postupu u zboží

Pokud jde o osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení, je nutno uvést, že kritéria bezpečnosti jsou zaměřena především na zabezpečení prostor, ve kterých je zboží skladováno nebo na zabezpečení kontejnerů. Celní zástupci, kteří se zabývají pouze vyhotovením celních prohlášení bez činnosti v oblasti skladování nebo zasílatelství, nemusí splňovat všechny výše zmíněné požadavky, mohou splňovat pouze omezený počet kritérií (např. „zabezpečení zaměstnanců“). Zároveň neexistuje žádný vzájemný vztah mezi druhem zastoupení (přímé nebo nepřímé) a rozsahem práce, kterou celní zástupce vykonává (pouze práce týkající se celní dokumentace, nebo rovněž skladování, doprava atd.). V případě přímého zastupování odpovídá zástupce za správnost podaného celního prohlášení(popř. souhrnného celního prohlášení) a za jeho včasné podání.

3.1.6. Dopravce

Za dopravce je považována ta osoba, která zboží skutečně přepravuje nebo která je pověřena provozem dopravních prostředků či za tuto činnost odpovídá. Za odpovědnost dopravce v mezinárodním dodavatelském řetězci lze považovat činnosti, kdy :

- zajišťuje spolehlivou a bezpečnou dopravu zboží se zvláštním důrazem na zamezení
- zabraňuje neoprávněnému přístupu a manipulaci s dopravními prostředky a dopravovaným zbožím
- poskytuje nezbytnou dopravní dokumentaci
- uplatňuje nezbytné právní formality v souladu s celním právem

3.1.7. Dovoze

Dovozcem je hospodářský subjekt, který podal dovozní prohlášení nebo jehož jménem bylo toto prohlášení podáno. Zvýše uvedeného tudíž vyplývá, že odpovědnost dovozce v mezinárodním logistickém řetězci spočívá v situacích, kdy :

- ve svém vztahu k celním orgánům neustanovil nepřímého zástupce, odpovídá za to, že se zbožím předloženým celním orgánům bude zacházeno jako se zbožím s celním schválením nebo se takto bude používat
- podává dovozní prohlášení dovozce, tudíž odpovídá za jeho správnost a za jeho včasné podání
- dovozce může být hospodářským subjektem, který podává vstupní souhrnné celní prohlášení, jakmile se ode dne 1. července 2009 stanou použitelnými příslušná ustanovení, a může být proto odpovědný za správné uplatňování předpisů o souhrnných celních prohlášeních
- uplatňuje nezbytné právní formality v souladu s celními předpisy příslušnými pro dovoz zboží
- zajišťuje spolehlivý a bezpečný příjem zboží se zvláštním důrazem na zamezení neoprávněnému přístupu ke zboží a manipulaci se zbožím.

Z výše uvedeného vyplývá, že „dovozce“, „vývozce“ nebo jiná strana v dodavatelském řetězci jsou definováni v celním právu a následně tyto definice mají úzkou spojitost s dodacími podmínkami. Dodací podmínky (INCOTERMS ICC/ECE) se objevují v okamžiku, kdy prodávající a kupující uzavřou mezi sebou smlouvu. Tyto podmínky mohou být důležitým nástrojem, který vede ke zvýšení bezpečnosti. INCOTERMS poskytují náležité vodítko, pokud jde o rozsah, nakolik může hospodářský subjekt ovlivnit bezpečnost v dodavatelském řetězci. K zabezpečení dodavatelského řetězce se proto doporučuje, aby kupující (OHS) s přihlédnutím ke své velikosti a podnikatelskému prostředí uzavíral pouze takové smlouvy, které pokud možno co nejvíce umožňují ovlivnit výběr poskytovatelů dopravy (zasílatelé, dopravci). Důvodem je to, že tím, že kupující (OHS) má vliv na výběr poskytovatelů dopravy, tak ví, kteří dodavatelé jsou zavázáni zabezpečit svůj dodavatelský řetězec a kteří nikoliv. Doporučuje se, aby vývozce (OHS) toto dělal obráceně.

Malé a střední podniky nemají stejnou možnost jako velké společnosti ovlivnit bezpečnost dodavatelského řetězce.

Malé a střední podniky jsou vymezeny v doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků následujícím způsobem:

1. Skupinu mikropodniků, malých a středních podniků (dále jen „malé a střední podniky“)

tvoří podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů eur a/nebo roční bilanční součet nepřesahuje 43 miliony eur.

2. Ve skupině malých a středních podniků se malým podnikem rozumí podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat a/nebo roční bilanční součet nepřesahuje 10 milionů eur.

3. Ve skupině malých a středních podniků se mikropodnikem rozumí podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat a/nebo roční bilanční součet nepřesahuje 2 miliony eur.

Kritéria pro OHS se vztahují na všechny podniky bez ohledu na jejich velikost. Prostředky k zajištění shody liší a jsou v přímém vztahu k velikosti a složitosti podnikání, druhu zboží, s nímž se obchoduje atd. Všichni žadatelé o povolení OHS / bezpečnost a zabezpečení budou muset např. prokázat přiměřenost fyzického zabezpečení svých prostor. To se může týkat jak ostražky objektu, kamer průmyslové televize, tak celního zástupce pracujícího v jedné místnosti v budově se zámky na dveřích, oknech a registračních skříních. Všichni žadatelé o osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy musejí prokázat vhodný systém vedení záznamů k usnadnění celních kontrol na základě auditu. Toto prokazování se dotýká nejen velkých podniků s integrovaným elektronickým systémem vedení záznamů, který samotný audit přímo usnadňuje, ale také malých a středních podniků s jednoduchým systémem vedení záznamů na základě papírových dokladů.

Prověřování celého obchodního řetězce od dodavatele (odesilatele) po zákazníka (příjemce) je vytyčeným cílem, ke kterému budou vyspělé země postupně směřovat. Tento cíl však není splnitelný v horizontu jednoho či dvou let, avšak je cílem dlouhodobým. Do doby, než budou vytvořeny potřebné legislativní podmínky na mezinárodní úrovni, bude pozornost kontrolních orgánů zaměřena na články řetězce usazené na území EU. Poté budou postupně uzavírány smlouvy se zeměmi, jež jsou významnými partnery EU v mezinárodním obchodu, které zajistí vzájemné uznávání obdobných bezpečnostních certifikátů. Mezi země, s nimiž je sjednáváno vzájemné uznávání certifikátů a zabezpečení celého obchodního řetězce, patří již nyní například USA, Kanada a Japonsko.

[Evropská komise, 2006]

4. Výhody OHS

Osvědčení OHS s sebou přináší jistě celou řadu výhod, avšak je nutné zdůraznit, že tyto výhody plynou z vydání osvědčení žadateli a nikoliv jeho zákazníkům. Výhod proto může využít pouze OHS. To je obecná zásada u všech typů hospodářských subjektů v mezinárodním dodavatelském řetězci. Rychlejší přestup zboží přes hranice EU znamená nejen úsporu nákladů, ale také pružnější dodávky zboží a spolehlivější plnění závazků vůči zákazníkům. Zboží předkládané k celní kontrole oprávněnými hospodářskými subjekty samozřejmě může být podrobena namátkovým kontrolám, avšak v podstatně menší míře než zboží ostatních "neprověřených" osob. AEO bude navíc o plánované kontrole předem informován a kontrolní úkony budou provedeny přednostně, aby bylo zdržení omezeno na nezbytné minimum. Osoby dovážející, vyvážející, přepravující či skladující zboží budou mít možnost se stát důvěryhodným partnerem pro celní správy zemí EU i pro ostatní účastníky obchodního řetězce tím, že se stanou oprávněným hospodářským subjektem - AEO. Certifikát AEO svému držiteli zajistí, že jím dovážené, vyvážené či přepravované zásilky budou ohodnoceny nízkým koeficientem rizika, a proto budou odbaveny bez zdržení a kontrol na vnějších hranicích. Kromě výhod v oblasti bezpečnosti mezinárodního obchodu budou mít oprávněné hospodářské subjekty také snazší přístup k povolení tzv. zjednodušených postupů při celním řízení. Při jejich povolování nebudou znovu prověřovány ty podmínky, které jsou součástí certifikace AEO. Lze proto předpokládat, že získat povolení zjednodušených celních postupů bude pro AEO mnohem snazší a rychlejší než pro jiné žadatele.

Výhody OHS jsou podle druhu osvědčení shrnuty níže:

- **Méně fyzických kontrol a kontrol dokumentů**

Tato výhoda se používá od 1. ledna 2008 a vztahuje se na všechny kategorie OHS. To znamená, že OHS má nižší vyhodnocení rizika a může rychleji překračovat hranice (podle druhu osvědčení). Držitel osvědčení OHS má nižší vyhodnocení rizika ve všech členských státech, jelikož postavení OHS se uznává ve všech členských státech Společenství. Nižší vyhodnocení rizika by mělo být zahrnuto do systémů řízení rizik a celních postupů s cílem

poskytnout tuto výhodu, pokud jde o každodenní operace OHS.

- **Přednostní odbavení zásilek, jsou-li vybrány ke kontrole**

Tato výhoda se používá od 1. ledna 2008 a vztahuje se na všechny kategorie OHS. Pokud na základě analýzy rizik celní úřad vybere k další kontrole zásilku, na niž se vztahuje souhrnné celní prohlášení nebo celní prohlášení podané OHS, provede potřebné kontroly přednostně. To znamená, že by tato zásilka měla být zkontrolována jako první, jestliže ostatní vybrané zásilky pocházejí též od subjektů, které OHS nejsou.

- **Volba místa k provedení kontroly**

Tato výhoda se používá od 1. ledna 2008 a vztahuje se na všechny kategorie OHS. OHS může požádat, aby se celní kontrola uskutečnila na jiném místě, pokud to povede k co nejkratší prodlevě nebo k nižším nákladům OHS. Toto však podléhá dohodě s dotčeným celním orgánem. I tento aspekt může v konečném důsledku vést k dosažení konkurenční výhody a tudíž ke zvýšení rychlosti dodávek zboží k odběrateli.

- **Snazší přístup ke zjednodušeným celním postupům**

Tato výhoda se používá od 1. ledna 2008 a vztahuje se na držitele osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy nebo osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy / bezpečnost a zabezpečení. Je důležité zdůraznit, že hospodářské subjekty nemusí mít postavení OHS, aby získaly oprávnění ke zjednodušení na základě celních předpisů. Pokud však osoba, která zjednodušení požaduje, a již je držitelem osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy (nebo společného osvědčení), celní orgán nebude opětovně kontrolovat požadované podmínky, které již byly v této skutečnosti prověřovány v souvislosti s udělením postavení OHS.

- **Menší soubory údajů pro souhrnná celní prohlášení**

Tato výhoda se bude využívat od 1. července 2009 a vztahuje se na držitele osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení nebo osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy / bezpečnost a zabezpečení. Dovožci (se statusem OHS) nebo vývozcí (se statusem OHS) jsou automaticky oprávněni podávat souhrnná celní prohlášení s menším souborem údajů. Avšak dopravci (OHS), zasílatelé (OHS) a celní zástupci (OHS) mohou této výhody využít pouze pro zákazníky, kteří jsou také držiteli osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení nebo osvědčení OHS – zjednodušené celní postupy / bezpečnost a zabezpečení. Tato výjimka má návaznost na dodržování plné bezpečnosti v souvislosti s dováženým/vyváženým zbožím.

- **Předběžné oznamování**

Tato výhoda se použije od 1. července 2009 a vztahuje se na držitele osvědčení OHS – bezpečnost a zabezpečení nebo společného osvědčení. Pokud OHS podává souhrnné celní prohlášení, může příslušný celní úřad před příchodem zboží do Společenství /odesláním zboží ze Společenství vyrozumět OHS, pokud byla konkrétní zásilka v důsledku analýzy rizik v oblasti bezpečnosti a zabezpečení vybrána k další fyzické kontrole. Toto upozornění bude poskytnuto pouze v situacích, pokud neohrozí kontrolu, jež má být provedena. Zmíněná analýza rizik je zaměřena jak na povahu dováženého/vyváženého zboží, tak na prověřenost daného subjektu. Celní orgány však mohou provést fyzickou kontrolu i tehdy, nebyl-li OHS vyrozuměn.

- **Nepřímé výhody**

Každý hospodářský subjekt, který splní kritéria a stane se OHS, může získat výhody, které nesouvisejí přímo s celní stránkou jeho podnikání. Investice hospodářských subjektů ke zlepšení jejich norem v oblasti bezpečnosti a zabezpečení mohou přinést příznivé účinky v oblastech zviditelnění a sledování, zabezpečení zaměstnanců, vývoj norem, výběr dodavatelů a investice, bezpečnost dopravy, budování povědomí a kapacit v oblasti

organizační infrastruktury, spolupráce stran v dodavatelském řetězci, aktivní investování do technologií nebo dobrovolné dodržování bezpečnosti.

Mezi některé nepřímé výhody plynoucí z těchto příznivých účinků mohou patřit : omezení krádeží a snížení ztrát, menší objem opožděných zásilek, lepší systém plánování, zvýšení věrnosti zákazníků, větší loajalita zaměstnanců, snížení nákladů dodavatelů na kontrolu a užší spolupráce s nimi, lepší bezpečnost a komunikace mezi partnery v dodavatelském řetězci.

- **Lepší vztahy s celními orgány**

Zřízení kontaktní osoby či střediska služeb v návaznosti na spolupráci mezi OHS a kompetentními orgány státní správy vede ke snazší komunikaci mezi těmito subjekty. Středisko služeb nemusí být s to odpovědět na všechny dotazy, mělo by však vystupovat jako místo prvního kontaktu s celními orgány a OHS poradit, jak postupovat co nejlépe a nejefektivněji a na koho se obrátit s případnými problémy.

- **Uznání jako spolehlivý a bezpečný obchodní partner**

OHS, který splňuje kritéria týkající se bezpečnosti a zabezpečení, se považuje za spolehlivého a bezpečného partnera v dodavatelském řetězci, kterého se daný subjekt účastní. Oprávněný hospodářský subjekt se snaží omezit hrozby a rizika toho řetězce. Postavení OHS přispívá ke zlepšení pověsti jak mezi nejbližšími partnery, tak ve vztahu k širší veřejnosti. Právě uznání širší veřejnosti a potencionálních zákazníků může být důležitým marketingovým nástrojem směrem k budoucím i stávajícím partnerům. V budoucnu je možná i prezentace certifikace OHS ne nepodobné té, kterou se prezentují držitelé certifikátů norem ISO. Být spolehlivým a bezpečným partnerem v dodavatelském řetězci dále umožňuje zjednodušení bezpečnostních kontrol. OHS je proto také možné vybrat jako obchodního partnera místo subjektu, který není OHS, jestliže jiný hospodářský subjekt hledá obchodní partnery nové.

Cílem Společenství je dosáhnout vzájemného uznávání bezpečnosti a zabezpečení OHS se všemi zeměmi, které realizují tento program nebo jiný rovnocenný program. Proto OHS – bezpečnost a zabezpečení / ES získá v třetích zemích stejné výhody jako ty

OHS, které jsou v těchto zemích usazeny. Celkově by to mělo zajistit větší předvídatelnost jeho mezinárodních obchodních operací. Vzájemné uznávání je nezbytné nejen v souvislosti s OHS, ale rovněž s ohledem na normy kontrol a na samotné provádění kontroly. Skutečnost, že k provedení rámce WCO SAFE se zavázal vysoký počet členů WCO, povede k tomu, že v některých částech světa bude dosaženo provedení srovnatelných opatření v mezinárodním měřítku, a tudíž vzájemného uznávání.

[Evropská komise, 2006]

Za přínos AEO certifikace, během níž budou žadatelé o AEO obhajovat odpovídající nastavení svých interních procesů a spolehlivé fungování vnitřní kontroly, je třeba pokládat i proces sebehodnocení, jehož výsledkem bude nejen lepší poznání vlastních rizikových oblastí, ale zejména jejich omezení a účinnější kontrola. Důkladná revize logistického a účetního systému, interních postupů a zabezpečení povede ke zlepšení či získání kontroly nad touto oblastí podnikání, ale také k efektivnějšímu využití vlastních zdrojů a omezení rizika porušení předpisů souvisejících s dovozem a vývozem zboží. Toto sebehodnocení může být provedeno samotnou společností nebo externí auditorskou firmou. Společnosti, které úspěšně projdou certifikací AEO, tak kromě výše popsanych výhod získají návod i motivaci k tomu, aby si rizikovější či slabší články v organizaci, kontrole a zabezpečení toků peněz a zboží, jakož i ve smluvních vztazích se svými obchodními partnery zlepšily.

[Ministerstvo financí, 2008]

5. Metodika a cíl práce

Cílem této diplomové práce je vysvětlit a popsat pojem „oprávněného hospodářského subjektu“ v návaznosti na jeho význam a následné uplatnění v členském státě Evropské unie. Za hlavní cíl je kladen popsat a vymežit proces certifikace při řízení o udělení osvědčení OHS a z něho vyplývající procesy a činnosti, které jsou při tomto řízení prováděny.

Pro zpracování diplomové práce byla využita celá řada literárních zdrojů s ohledem na jejich aktuálnost a praktickou využitelnost, dále pak zákony, nařízení, údaje CS, spolupráce s Hospodářskou komorou, s kompetentním orgánem celní správy a v neposlední řadě konzultace s vedoucím diplomové práce.

Vytváření diplomové práce mělo několik fází, ale v podstatě ji lze rozdělit do dvou částí - teoretické a aplikační.

V první, teoretické, části jsou zpracovány poznatky čerpané z literatury zabývající se problematikou Oprávněného hospodářského subjektu, dále bezpečnosti dodavatelského řetězce a legislativními ustanoveními vztahující se k dané problematice. Dalšími použitými podklady byly použity dokumenty vydané Evropskou komisí. Tato část diplomové práce je dále zaměřena na vymezení pojmu Oprávněného hospodářského subjektu, druhy osvědčení, které je možno získat či charakteristika možných subjektů, žádajících o certifikaci.

Na teoretickou část navazuje část aplikační, praktická. Zde je nejprve popsán profil firmy ucházející se o získání osvědčení OHS, popis její činnosti a působnosti na trhu. V další části jsou již podrobně popsány postupy, jak ze strany podnikatelského subjektu, tak ze strany kompetentního orgánu vydávajícího osvědčení.

V závěrečné části jsou vytipována a zohledněna opatření, které mohou vést a nejlépe přispět k hladkému průběhu prověřování a následnému udělení či neudělení konkrétního osvědčení. Zároveň jsou v této části práce zhodnoceny body, které shrnují samotný smysl získání tohoto osvědčení. Laicky řečeno, zda má pro daný subjekt konkrétní druh osvědčení smysl, zda jím získá jistou konkurenční výhodu a řada dalších hodnotících

aspektů, které napomůžou k vytvoření si představy a podobě o osvědčení „Oprávněný hospodářský subjekt“.

6. Postup certifikace AEO

6.1. Popis žadatele

V diplomové práci je v roli žadajícího subjektu aplikována firma ASR a. s., zabývající se dovozem zboží ze třetích zemí a jeho následným prodejem dalším odběratelům, v dodavatelském řetězci tudíž vystupuje v roli dovozce na něž se vztahují celní předpisy, jelikož při samotném dovozu zboží podává sám celní prohlášení nebo jehož jménem je toto prohlášení činěno.

Společnost ASR a. s. se zabývá přímým dovozem a prodejem spotřebního zboží. Zboží je importováno ze zemí Dálného východu, převážně Číny a Hong Kongu, ale také Evropy. Působnost na českém trhu se datuje od vzniku samostatné České republiky a řadí se mezi středně velké společnosti působící v této hospodářské oblasti.

Tabulka č. 1 : Informace o společnosti

Název společnosti:	ASR a. s.
Rok založení :	1993
Právní forma společnosti	Akciová společnost
Popis prováděné obchodní činnosti	Dovoz zboží ze 3. zemí, prodej a distribuce zboží

6.2. Podání žádosti o udělení osvědčení AEO

Legislativní předpis udává, jakým způsobem je možno podat žádost o udělení osvědčení AEO, konkrétně se jedná o čl. 14c NK č. 2454/93 a to buď písemnou formou nebo elektronickou (formulář žádosti viz. příloha č. 1). U elektronického podání žádosti je nutné připojit elektronický podpis, bez něž není možno považovat podanou žádost za úplnou. Společnost ASR a. s. podala řádně vyplněnou žádost dle platné legislativy, kterou následně posoudil kompetentní orgán celní správy a shledal ji za řádně vyplněnou.

Důležitým prvkem žádosti je relevantnost podání žádosti. Konkrétně se jedná o místo podání žádosti.

Pokud se celní orgán domnívá, že podaná žádost neobsahuje veškeré požadované údaje, vyzve hospodářský subjekt ve lhůtě 30 kalendářních dnů po obdržení žádosti, aby příslušné informace doplnil, a svou výzvu odůvodní.

Jak již byl zmíněno, společnost ASR a. s. podala kompetentnímu orgánu správně a kompletně vyplněnou žádost o vydání osvědčení AEO, konkrétně osvědčení – Zjednodušené celní postupy (dále jen „AEOC“). S ohledem na praktické využití pro tuto společnost je volba tohoto druhu osvědčení logická s ohledem na provádění svých obchodních operací, dovoz zboží ze 3. zemí.

Součástí podání žádosti je pro společnost povinné předložení příloh (viz. Tabulka č. 2, 4).

Tabulka č. 2 : Přílohy dle článku 1 C NK č. 2454/93

Přehled hlavních vlastníků / podílníků či akcionářů	
Zaměstnanec společnosti odpovědný za celní záležitosti	
Popis hospodářské činnosti žadatele	
Údaje o umístění jednotlivých provozoven žadatele a stručný popis činností vykonávaných v každé provozovně	
Údaje o tom, zda je zboží přepravováno od společností a/nebo dodáváno společností, které jsou přidruženými	
Popis vnitřní organizační struktury žadatele	
Počet zaměstnanců celkem a v každém oddělení	
Jména hlavních řídicích pracovníků	

Pokračování Tabulky č. 2: Přílohy dle článku 1 C NK č. 2454/93

Souhlas nebo nesouhlas se zveřejněním svého jména v seznamu Oprávněných hospodářských subjektů s ohledem na článek 14x (4) NK č. 2454/93	
Jména a funkce zaměstnanců organizace žadatele, kteří jsou odborníky na celní řízení	

- Přehled hlavních vlastníků / podílníků či akcionářů

V příloze musejí být uvedeni hlavní vlastníci/akcionáři. Nutné uvádět jména a příjmení, adresy, výše jejich jednotlivých podílů (ověření dle výpisu z Obchodního rejstříku, ne staršího 3 měsíce).

- Zaměstnanec společnosti odpovědný za celní záležitosti

Příloha obsahuje seznam všech oso ve společnosti odpovědných za celní záležitosti spolu s popisem funkcí, které vykonávají a s přehledem jejich dosavadních odborných znalostí v celní problematice.

- Popis hospodářské činnosti žadatele

Podrobný popis jednotlivé hospodářské činnosti související s celní problematikou.

- Údaje o umístění jednotlivých provozoven žadatele a stručný popis činností vykonávaných v každé provozovně

V této příloze jsou uvedeny všechny jednotlivé provozovny společnosti a u každé z nich blíže popsána jejich činnost. Nutno uvést, zda provozovny jednají vlastním jménem či nikoliv a uveden druh zastupování v celním řízení.

- Údaje o umístění jednotlivých provozoven žadatele a stručný popis činností vykonávaných v každé provozovně

Informace o případných přidružených společnostech

- Popis vnitřní organizační struktury žadatele

Popis vnitřní organizační struktury společnosti doplněné o případnou dokumentaci týkající se funkcí a kompetencí jednotlivých oddělení.

- Počet zaměstnanců celkem a v každém oddělení

V příloze jsou uvedeny přesné počty zaměstnanců s jejich rozdělením na jednotlivé provozovny a s uvedením počtu stálých, dočasných, externích zaměstnanců.

- Jména hlavních řídicích pracovníků

V příloze se uvádí seznam všech klíčových úředníků ve společnosti s uvedením jejich zástupců v případě nepřítomnosti kompetentního úředníka. Současně je uveden postup v případě výše zmíněné nepřítomnosti.

- Jména a funkce zaměstnanců organizace žadatele, kteří jsou odborníky na celní řízení

V příloze uveden seznam všech osob ve společnosti s uvedením jejich specifických odborných znalostí a znalostí v oblasti IT technologií. V této příloze je dále uvedeno jejich pracovní zařazení v rámci žádající společnosti.

- Souhlas nebo nesouhlas se zveřejněním svého jména v seznamu Oprávněných hospodářských subjektů s ohledem na článek 14x (4) NK č. 2454/93

Nutné po společnosti vždy požadovat, aby vyjádřila souhlas či nesouhlas se zpřístupněním svého jména v seznamu Oprávněných hospodářských subjektů veřejnosti. Toto hledisko závisí vždy na posouzení samotného managementu žádající společnosti, zda zveřejnění v seznamu držitelů AEO bude přínosné či nikoliv.

Tabulka č. 3: Povinné přílohy k žádosti o vydání osvědčení AEO vyžadovaných kompetentním orgánem pro vydání povolení

Ověřená kopie výpisu z Obchodního rejstříku/ Rejstříku živnostenského podnikání	
Ověřená kopie osvědčení o registraci k DPH	
Výpis z evidence Rejstříku trestů všech osob oprávněných jednat za hospodářský celek jako celek	
Čestné prohlášení vztahující se k článku 14f odst. b) NK č. 2454/93	
Čestné prohlášení vztahující se k článku 14f odst. c) NK č. 2454/93	
Osvědčení územního finančního orgánu, místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven	
Účetní závěrka nebo výkaz o majetku a závazcích a o příjmech a výdajích	
Kopie priznání dani z příjmu	
Doplňující podklady za každé účetní období	

- Ověřená kopie výpisu z Obchodního rejstříku/ Rejstříku živnostenského podnikání

Kopie výpisu z Obchodního rejstříku nebo Rejstříku živnostenského podnikání nesmí být starší 3 měsíce.

- Ověřená kopie osvědčení o registraci k DPH

Kopie osvědčení o registraci k DPH nesmí být starší 3 měsíce.

- Výpis z evidence Rejstříku trestů všech osob oprávněných jednat za hospodářský celek jako celek

Výpis z evidence Rejstříku trestů nesmí být starší 3 měsíce. V případě, že některá z osob oprávněných jednat za společnost není občanem České republiky, je nutné předložit dokument rovnocenný výpisu vystavený příslušným orgánem státu, jehož je osoba občanem. Příklad: Je-li jednatel společnosti občanem USA, je nutné předložit výpis z evidence Rejstříku trestů či rovnocenný dokument vydaný kompetentním orgánem USA.

- Čestné prohlášení vztahující se k článku 14f odst. b) NK č. 2454/93

V čestném prohlášení dle příslušného článku je obsaženo, že proti žádajícímu subjektu nebylo zahájeno řízení o prohlášení konkursu nebo likvidaci. V případě, že je zjištěno, prohlášení je pozitivní, nesmí být žádost o udělení osvědčení AEO přijata dle článku 14f písm. B. NK 2454/93.

- Čestné prohlášení vztahující se k článku 14f odst. c) NK č. 2454/93

Čestné prohlášení obsahuje, že žadatel nemá právního zástupce v celních záležitostech, který byl odsouzen za závažný trestný v přímé souvislosti s celními předpisy a spojený s jeho jednáním jako právní zástupce. V případě, že je zjištěno, prohlášení je pozitivní, nesmí být žádost o udělení osvědčení AEO přijata dle článku 14f písm. B. NK 2454/93.

- Osvědčení územního finančního orgánu, místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení a zdravotních pojišťoven

Příslušná osvědčení o řádném plnění daňových a odvodových povinností nesmí být starší 3 měsíce.

- Účetní závěrka nebo výkaz o majetku a závazcích a o příjmech a výdajích

Účetní závěrkou se rozumí :

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztrát
- Příloha k účetní závěrce
- Zpráva auditora u subjektů mající povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem (§ 20 zákona č. 563/1991 Sb. , ve znění pozdějších předpisů)

K posouzení a provedení finanční analýzy společnosti je nutné předložit jmenované výkazy za poslední 3 účetní období. Může nastat situace, kdy žadající společnost byla založena před méně než třemi lety, tudíž finanční výkazy není schopna doložit. V této situaci subjekt předkládá účetní závěrky za období, ve kterých společnost existovala.

- Kopie priznání dani z příjmu

Kopie priznání dani z příjmu nesmí být starší 3 měsíce.

- Doplnující podklady za každé účetní období

Pokud doplnující podklady nejsou povinnou součástí k účetní závěrce žadající subjekt dále předkládá:

- Přehled o peněžních tocích
- Přehled přijatých úvěrů a půjček včetně splátkového kalendáře
- Přehled uzavřených leasingových smluv včetně splátkového kalendáře

- Přehled majetku zatíženého zástavním právem s uvedením jeho účetní hodnoty
- Výše pohledávek a závazků po lhůtě splatnosti
- Celková výše nákladových úroků (pokud je předkládán výkaz zisku a ztrát ve zkráceném rozsahu)
- Bankovní reference
- Rozvaha a výkaz zisku a ztráty k poslednímu dni předcházejícího měsíce (čtvrtletí) běžného účetního období a za srovnatelné období předcházejícího roku

Po předložení všech výše zmíněných začíná pro žádající společnost běžet lhůta pro vydání osvědčení AEO. Osvědčení AEO se vydává do 90 kalendářních dnů počínaje dnem obdržení žádosti. Avšak tato lhůta je během přechodného období (roky 2008 – 2009) stanovena na 300 dnů.

6.3. Samohodnocení

Po vyřízení předešlé dokumentace – žádost, povinné přílohy, následuje pro žádající společnost po oznámení o přijetí žádosti ze strany kompetentního orgánu vydávající povolení AEO následuje vyplnění dotazníku – „samohodnocení“ viz Příloha č. 2). Lhůta pro oznámení je dle platné legislativy 10 pracovních dnů od data přijetí žádosti. Cílem prověřování je ověřit, že osoby odpovědné za společnost nebo osoby, které vykonávají kontrolu jejího řízení, a popřípadě právní zástupce žadatele pro celní záležitosti a osoba odpovědná ve společnosti za celní záležitosti se nedopustily závažného porušení nebo opakovaných porušení celních předpisů za poslední 3 roky předcházející podání žádosti. Jak již bylo zmíněno, je-li existence subjektu kratší než 3 roky, bude jeho vyhovění požadavkům posouzeno podle záznamů a informací, které jsou k dispozici.

Samohodnocení provedené žadatelem slouží v rámci řízení o vydání osvědčení AEO kompetentním orgánům jako podklad pro získání základních informací o relevantních postupech žadatele a jako příprava na provedení prověření stanovených kritérií při návštěvě sídla / provozovny žadatele. Vyplněný dotazník významně urychlí proces řízení o udělení osvědčení AEO. Dokud celní orgány nemají k dispozici veškeré požadované

informace, které jsou relevantní k charakteru činnosti žadatele, nemůžou přistoupit k provedení fyzického prověřování v sídle / provozovně žadatele.

Dotazník - samohodnocení se skládá z pěti oddílů. Při vyplňování údajů v dotazníku žadatel uvede ty údaje, které jsou relevantní pro požadovaný typ osvědčení AEO, tzn., že:

- pro účely osvědčení AEOC vyplní žadatel oddíl I. až IV.
- pro účely osvědčení AEOS vyplní žadatel oddíl I. až V.
- pro účely osvědčení AEOF vyplní žadatel oddíl I. až V.

Žadatel uvede odpověď na všechny otázky, které jsou relevantní k charakteru jeho činnosti (např. žadatel zabývající se výhradně logistickou činností nebude uvádět odpovědi týkající se procesu výroby, pokud se výrobou nezabývá).

Odpovědi v dotazníku obsahují stručný a výstižný popis skutečnosti, která je předmětem dotazu (tzn. nestačí odpověď typu „ano/ne“). Při zpracovávání jednotlivých odpovědí lze kromě stručného popisu relevantního postupu uvést také odkaz na žadatelovy interní dokumenty (interní pokyny, vnitropodnikové směrnice, popisy činností zaměstnanců, podklady pro certifikaci ISO).

6.3.1. Kritéria

Kritéria, které je nutné splnit v rámci řízení o udělení osvědčení AEO:

- **Dodržování celních požadavků (čl. 14h NK č. 2454/93)**

Cílem prověřování je ověřit, že osoby odpovědné za společnost nebo osoby, které vykonávají kontrolu jejího řízení, a popřípadě právní zástupce žadatele pro celní záležitosti a osoba odpovědná ve společnosti za celní záležitosti se nedopustily závažného porušení nebo opakovaných porušení celních předpisů za poslední 3 roky předcházející podání žádosti. Je-li existence subjektu kratší než 3 roky, bude jeho vyhovění požadavkům posouzeno podle záznamů a informací, které jsou k dispozici.

- **Účetní a logistický systém společnosti (čl. 14i NK č. 2454/93)**

Žadatel by měl používat účetní systém, který odpovídá obecně přijatým účetním zásadám používaným v členském státu, kde jsou účty vedeny, a který usnadní celní kontrolu.

Aby mohly celní orgány provést nezbytné kontroly, musí žadatel umožnit celnímu orgánu fyzický nebo elektronický přístup k celním záznamům, popř. k logistickým záznamům. Elektronický přístup není požadavkem nezbytným.

Žadatel by měl používat logistický systém, který rozlišuje mezi zbožím Společenství a zbožím mimo Společenství (splnění tohoto kritéria se nepožaduje v případě certifikátu AEOC).

- **Platební schopnost (čl. 14j NK č. 2454/93)**

Podmínka týkající se platební schopnosti žadatele se považuje za splněnou, pokud lze prokázat jeho platební schopnost za poslední 3 roky. Platební schopností se pro účely tohoto článku rozumí dobré finanční postavení, které je dostačující pro plnění závazků žadatele s ohledem na charakteristiky typu podnikatelské činnosti.

- **Požadavky na bezpečnost a zabezpečení (čl. 14k NK č. 2454/93)**

Žadatel by měl prokázat vysokou úroveň informovanosti o vnitřních opatřeních bezpečnosti a zabezpečení a při svých podnikatelských činnostech se zákazníky, dodavateli a vnějšími poskytovateli služeb.

6.3.2. Zjištěná rizika

Tato část diplomové práce bude věnována možným rizikům, zjištěných při prověřování, jak samohodnocení, tak fyzickém prověřování. Jak již bylo zmíněno, žádající společnost usiluje o udělení certifikátu AEOC, tudíž nemusí splňovat předepsané normy v oblasti bezpečnosti a zabezpečí.

- **Statistika o celních záležitostech**

U prověřované společnosti byla shledána za rizikové oblasti v celním zařazování a tudíž možnosti chybné sazby cla, a prokazování původu zboží. U těchto oddílů je třeba prověřit systém sazebního zařazování, jaký je postup pro zařazování zboží apod. U prokazování původu nestačí pouhé prohlášení o důvěryhodnosti obchodního partnera, ale skutečné prokazování o původu dováženého zboží prostřednictvím předepsaných dokumentů (např. : Certificate of Origin). Zde může docházet ke zneužití preferenčních sazeb, vyhnutím se omezením uvedením nesprávného původu apod. Právě u společnosti dovážející zboží ze třetích zemí je hledisko prokazování původu zboží důležité.

Aby bylo možno stanovit, co lze považovat za méně závažné porušení, prvním pokynem, který je nutno dodržet, je, že každý případ je jiný a mělo by se s ním nakládat podle jeho skutkové podstaty s ohledem na souvislosti a velikost dotčeného hospodářského subjektu. Méně závažné porušení v jednom členském státě může být v jiném členském státě porušením závažným. Je nutno zjistit, zda porušení naznačují základní problém spočívající v nedostatečné znalosti právních předpisů a postupů ze strany obchodníka, nebo zda se jedná o důsledek nedbalosti. Je-li přijato rozhodnutí, že porušení lze považovat za méně závažné, hospodářský subjekt musí předložit doklady o zamýšlených opatřeních, která mají být přijata ke snížení počtu chyb vyskytujících se v jeho celních operacích. Závažnost porušení je nutné dále zohlednit k objemu prováděných obchodních operací.

- **Účetní a logistický systém**

Přístup k záznamům společnosti je definován jako možnost získat požadované informace bez ohledu na to, kde jsou údaje fyzicky uloženy. Požadované informace zahrnují záznamy společnosti, jakož i ostatní relevantní informace, které jsou nezbytné pro provedení předběžného auditu.

Revizní záznam (= kontrolní mechanismus) umožní sledovat provozní činnosti za celou dobu jejich trvání, v tomto ohledu ve vztahu k toku zboží a příchozích výrobků, které jsou zpracovávány a opouštějí společnost. Hospodářské subjekty by měly vyžadovat revizní záznam ve svých automatizovaných systémech z důvodů bezpečnosti a dodržování zásad

vedení účetnictví (správnosti, úplnosti, průkaznosti, srozumitelnosti, přehlednosti, trvanlivosti účetních záznamů). Revizní záznam uchovává záznam o údajích, který umožňuje sledování údaje od okamžiku zařazení do datového souboru do okamžiku, kdy tento soubor opustí. Ve společnosti žádající o osvědčení AEOC jsou za revizní záznam považovány databáze specializovaného programu, které uchovávají všechna vložená data a manipulaci s nimi. Jako podpůrná evidence je využívána fyzická archivace tištěných dokladů.

Žadatel musí mít správnou organizaci, která odpovídá typu a velikosti podniku a která je vhodná pro řízení toku zboží, a musí mít vnitřní kontroly schopné zjistit nezákonné nebo nesprávné operace. Dále musí mít žadatel v případě potřeby uspokojivé postupy pro nakládání s licencemi a oprávněními spojenými s opatřeními obchodní politiky nebo obchodem se zemědělskými výrobky. Žádající subjekt musí tuto agendu zajistit s ohledem na druh a sazební zařazení dováženého zboží. K větší srozumitelnosti toků zboží lze vypracovat postupový diagram. Mezi riziky zde můžeme nalézt neshodu mezi objednaným zbožím, přijatým zbožím a záznamy v účetnictví, chybějící kontrolu pohybu zásob. Např. chybějící kontrola pohybů zásob nabízí možnosti přidávat nebezpečné zboží. Při samotném prověřování lze vzít na vědomí, vlastní-li žádající subjekt některé z osvědčení mezinárodní normy ISO (v tomto konkrétním případě ISO 9001: 2001, oddíly 6.3, 7.1).

Jak již bylo zmíněno, žadatel musí mít uspokojivé postupy pro archivaci záznamů a informací žadatele a pro ochranu před ztrátou informací. V návaznosti na tuto skutečnost žadatel zajistí, že zaměstnanci mají povědomí o potřebě informovat celní orgány, kdykoli jsou zjištěny potíže ohledně dodržování celních předpisů, a stanoví vhodné kontaktní osoby, které by o těchto okolnostech vyrozuměly celní orgány; (např.: neobvyklá nebo podezřelá dokumentace nákladu; neobvyklé žádosti o informace o zásilkách; nevysvětlený náklad; poškozené závěry atd.). Při dodržování bezpečnosti nelze opomenout odpovídající opatření týkající se bezpečnosti informačních technologií (např. firewally a antivirová ochrana), která chrání počítačový systém žadatele proti neoprávněnému vniknutí a zabezpečují dokumentaci žadatele. Mezi rizika jsou zde shledány neoprávněné přístupy nebo vniknutí do počítačového systému hospodářského systému. Zde žadatel uvádí konkrétní firewally, v jakých intervalech jsou měněna přístupová hesla, postupy při vydávání oprávnění pro přístup do PC systémů, zodpovědné osoby za ochranu a chod

počítačové sítě apod. Žadatel dále uvádí akční plán s postupy v případě mimořádných událostí a záložní systém při nefunkčnosti počítačové sítě.

Dalším prověřovaným bodem je zabezpečení informací ve spojitosti se zabezpečením dokumentace.

- **Platební schopnost**

Platební schopností se rozumí dobrá finanční situace, která s patřičným ohledem na povahu jeho podnikatelské činnosti žadateli umožňuje plnit jeho závazky. V určitých případech se uznává, že pro podnik může být běžnou praxí, že má čistá záporná aktiva, např. pokud mateřská společnost zakládá společnost pro účely výzkumu a vývoje, kdy pasiva mohou být financována úvěrem od mateřské společnosti nebo finančního ústavu. V těchto případech nemusí být záporná čistá aktiva ukazatelem, že podnik není schopen splatit své dluhy. Celní orgán však může s ohledem na splnění tohoto požadavku požadovat další důkazy, např. příslib půjčovatele nebo bankovní akreditiv nebo v případě, že společností je jediný vlastník nebo např. partnerství, seznam veškerého osobního majetku k doložení platební schopnosti podniku.

Existuje mnoho možností, jak ověřit, zda žadatel splňuje toto kritérium. Podrobnost shromažďovaných informací závisí rovněž na tom, zda je žadatel celnímu orgánu znám. Celní orgány mohou zkontrolovat a analyzovat zůstatek a finanční pohyby žadatele s cílem analyzovat schopnost žadatele splatit dluhy. Ve většině případů bude o platební schopnosti žadatele vypovídat jeho vztah s bankou (doložení bankovních referencí při podání žádosti). Lze se obrátit na národní centrální banku nebo jiné finanční instituce žadatele (výpisy, zprávy nebo doklady jakéhokoliv druhu). V případě potřeby je možno konzultovat sdružení pro zajištění úvěrového rizika. Důkaz o platební schopnosti může rovněž poskytnout samotný žadatel. Např. žadatel se může odvolat na zprávu o auditu, na hodnocení banky nebo na informace z banky. Tyto dokumenty lze ověřit při auditu. Celní orgány mohou rovněž zjistit, zda je žadatel schopen splatit své dluhy, ověřením těchto skutečností, že se žadatel v současnosti nenachází v konkurzu nebo likvidaci nebo že žadatel neuzavřel dohodu o splacení dluhu ve stanovené lhůtě. (Dohody uzavřené mezi hospodářským subjektem a celními orgány, že hospodářský subjekt uhradí celním orgánům dluhy v dohodnuté lhůtě, je-li ve finančních obtížích nebo má-li problémy s hotovostním tokem, a proto není schopen splatit dluh v době splatnosti). Dalším

hodnotícím aspektem je, že proti žadateli v posledních třech letech nejednal soudní vykonavatel ani nebyla uplatněna záruka s ohledem na odklad uhrazení cla. Užitečný podklad pro rozhodnutí mohou poskytnout rovněž informace, zda je žadatel schopen splatit své dluhy třetím stranám.

Celní orgány mohou ověřit roční účetní závěrky žadatele za poslední tři roky a vzít v úvahu:

- Jestliže to vyžaduje právo společností, účetní závěrky byly vyhotoveny ve lhůtách stanovených v těchto právních předpisech.
- Poznámky týkající se pokračování činnosti jako prosperujícího podniku např. ze strany auditorů nebo ředitelů.
- Stav čistých oběžných aktiv.
- Stav čistých aktiv a nakolik jsou zahrnuta nehmotná aktiva.

Není neobvyklé, že malá společnost někdy požádá o platební nástroje podle článku 229 kodexu. Výskyt takovýchto ojedinělých žádostí o odklad platby nemusí vést automaticky k závěru, že se žadatel nachází v platební neschopnosti, a že je tudíž nutno žádost o postavení OHS zamítnout. Při posuzování finanční situace dceřiné společnosti je třeba zohlednit skutečnost, že dceřiná společnost může fungovat se zárukou ze strany mateřské společnosti. Celní orgány si v souvislosti se závazkem ručitele mohou vyžádat další podklady. Je-li podnik žadatele financován úvěrem od jiné osoby nebo finanční instituce, celní orgán může požadovat rovněž kopii obchodního případu žadatele, bankovního akreditivu a důkazy, že žadatel dodržuje schválené přečerpání účtu. Vztahují-li se na hospodářský subjekt konkurzní řízení nebo řízení o vybrání cla, je nutno získat informace o okolnostech, které vedly k zahájení řízení (hospodářská recese, úpadek dceřiných společností, dočasné nebo neočekávané změny ve vývoji trhu), jakož i o dlužných částkách. Dlužné částky lze porovnat s výší různých druhů aktiv žadatele, tj. oběžná aktiva (hotovost a jiné likvidní nástroje, včetně pohledávek, které lze přeměnit na hotovost nejdéle do jednoho roku), dlouhodobá aktiva (stroje, zařízení, nemovitosti a jiná kapitálová aktiva očištěná o odpisy), nehmotná aktiva (aktiva se stanovenou hodnotou, jež však není měřitelná, např. goodwill, patenty, autorská práva a uznání obchodní značky) a časově rozlišená aktiva (budoucí náklady nebo výdaje, např. pojištění, úroky nebo nájemné, které jsou považovány za aktiva, jež budou v daném období amortizována). Je

nutno analyzovat, zda platební neschopnost může mít nepříznivý účinek na dodržování celních požadavků ze strany žadatele a jeho obchodní procesy (pokud možno identifikace hlavních věřitelů a určení, zda se na ně vztahuje bezpečnostní riziko a riziko spojené s celním řízením).

Doporučuje se, aby se pojem „platební neschopnost“ ve smyslu pokynů pro OHS nepovažoval za rovnocenný pojmu „konkurz“, kterým se rozumí pravomocně vyhlášená (obvykle soudem) neschopnost nebo snížená schopnost společnosti platit věřitelům. Věřitelé mohou podat návrh na uvalení konkurzu na dlužníka s cílem získat zpět část prostředků, které jim dluží. Ve většině případů je konkurzní řízení zahájeno dlužníkem (společností v úpadku). Podle článku 14f prováděcího předpisu je nutno žádost o postavení OHS odmítnout z důvodu konkurzu, zamítnutí žádosti by mělo být oznámeno dříve, než celní orgán zahájí audit.

Platební schopnost žádajícího subjektu byla shledána za dostačující na základě doložené dokumentace a na základě provedené finanční analýzy u hospodářského subjektu v souvislosti s dřívějším prověřováním u povolení globální záruky.

6.3.3. Hodnocení a doporučení

Závěrem prověřování žádajícího subjektu lze zhodnotit a doporučit, zda je společnost oprávněna získat osvědčení AEO – Zjednodušené celní postupy. Jedná se o středně velký podnik, který je schopen svými postupy a nastavenými vnitropodnikovými směnicemi zajistit bezpečnost na úrovni dodavatelského řetězce ve kterém působí. Pro své stávající partnery držením certifikátu AEO pouze potvrdí své postavení na trhu jako solidní a důvěryhodný partner.

Co se týče doporučení, které oblasti by měla společnost zlepšit a napravit, tak na prvním místě je třeba nutné uvést lepší prokazování původu dováženého zboží. Oblast na kterou se žadatel soustředí s ohledem na místo, odkud zboží dováží, je z hlediska celních předpisů problematické. Ty jsou nastaveny na takové úrovni, že dovoz zboží ze třetích zemí (Čína apod.) je upraven celou řadou nastavení, která se snaží snížit riziko na

minimum. Dále je na posouzení vedení společnosti, jakým způsobem dále využije případné vlastnictví osvědčení AEO, zda ho využije marketingovou cestou pro své potencionální partnery nebo popřípadě v budoucnu nabídne spolupráci pouze těm partnerům, kteří jsou také vlastníky certifikátu AEO. S ohledem na sazební zařazení dováženého zboží může dále nastat situace, že výhoda poskytnutá AEO v oblasti snížení počtu prováděných kontrol dováženého zboží nemusí být tak markantní jako je u zboží ostatního (textil apod.).

7. Závěr

Prověřování jednotlivých kritérií stanovených pro udělení osvědčení AEO je náročný proces založený na analýze dostupných údajů a podkladů a pečlivém vyhodnocení prověřených informací a skutečností. V rámci řízení o udělení osvědčení AEO je nutno nahlížet na každý hospodářský subjekt jako na jedinečný celek. Nelze zde opomenout jistou „problematičnost“ hospodářských subjektů, zvláště pak malých a středních podniků. Existují odlišnosti zejména v charakteru obchodní činnosti, ve velikosti (počtu zaměstnanců), v organizační struktuře a celkovém způsobu vedení interní administrativy. Je nutné vyloučit jakoukoliv diskriminaci ze strany kompetentního orgánu, který vydává osvědčení AEO, avšak prověřovací kritéria jsou nastavena na takové úrovni, že jakékoliv znevýhodňování malých a středních podniků je vyloučeno. Avšak rozhodnutí, zda usilovat o certifikát AEO je vždy na samotném posouzení konkrétního hospodářského subjektu, např. zda menší firma spolupracuje s nadnárodním koncernem, který certifikát od svých partnerů vyžaduje apod. Další zvážení je z hlediska náročnosti samotného procesu certifikace a následně na dodržování všech nastavených standardů. Toto jednání je třeba zohlednit nejen směrem k současnosti, ale především na budoucnost výhodnosti tohoto certifikátu.

Z tohoto důvodu je velmi obtížné stanovit v návaznosti na prověřovaná kritéria jakési „obecné postupy“, které by měly být splněny všemi žádajícími subjekty. Není například možno požadovat zavedení stejných postupů pro správu celní agendy v nadnárodní společnosti poskytující logistické služby s velkým počtem zaměstnanců v celé řadě poboček a u výrobce, jenž vyváží omezený počet výrobků stále stejného druhu a na vedení celní agendy mu postačí jedna celní deklarantka. Nebo naopak nelze požadovat stejnou úroveň zabezpečení u výrobce, který disponuje výrobními halami a skladovými kapacitami a u společnosti zabývající se výhradně celním zastupováním, která sídlí „jen“ v několika kancelářích. Legislativní nastavení prověřovaných kritérií jsou nastaveny v dostatečné šíři, aby mohla být aplikována a vyhodnocována individuálně a s ohledem na jedinečnost každého subjektu.

Postupy při vydávání osvědčení AEO ze strany kompetentních orgánů jednotlivých členských států Společenství y měl být jednotný, avšak zcela jistě je nutné zohlednit

místní podmínky pro každý členský stát. Jako kontrolní mechanismus ze strany Evropské komise by měly fungovat inspekční cesty a konzultační porady, které by měly proces certifikace co nejvíce sjednocovat.

Držení certifikátu by mělo v budoucnu rizikovost daného dodavatelského řetězce snížit skutečně na minimum, přinést usnadnění obchodu s USA, kde je v poslední době kladen ponejvíce důraz právě na tolikrát zmiňovanou bezpečnost. K větší bezpečnosti by mělo následně přinést vzájemné uznávání certifikátů C-TPAT a AEO.

8. Použitá literatura

Celní předpisy: Celní zákon a prováděcí předpisy, celní správa, zboží porušující práva duševního vlastnictví – podle stavu k 7. 6. 2004. Sagit, Ostrava, 2004

Kužel, R. , Průša, P. : Celní hospodářství a daňová soustava. 1. vydání. Univerzita Pardubice, 2003

Mrkývka, P. : Finanční právo a finanční správa. 1. vydání. Masarykova univerzita, Brno, 2004. ISBN: 80-210-3578-1.

Nařízení Komise (ES) č. 1875/2006, kterým se mění nařízení Komise (EHS) č. 2454/1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství.

Nařízení Rady (ES) č. 648/2005, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství.

9. Seznam použitých zkratk

Seznam použitých zkratk

AEO	The Authorized Economic Operator
CS	Celní správa
EU	Evropská unie
INCOTERMS	Standardní definice obchodu obvykle používané v mezinárodní smlouvě o prodeji, které stanoví, kdo v konkrétním okamžiku nese náklady a rizika v souvislosti se zbožím
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
OHS	Oprávněný hospodářský subjekt
SCP	Souhrnné celní prohlášení
WCO	The World Customs Organization (Světová celní unie)
ZJP	Zjednodušené postupy

10. Přílohy

Příloha č. 1: Žádost o vydání osvědčení AEO(dle článku 14c(1) NK č. 2454/93)

Příloha č. 2: Dotazník – samohodnocení

Příloha č. 1

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ

VZOR

Žádost o vydání osvědčení AEO (dle článku 14c(1))

Poznámka: Při vyplňování žádosti se, prosím, řiďte vysvětlováním

1. ☐ Žadatel		Vyhrazeno pro účely celního úřadu	
2. Právní forma žadatele		3. Datum založení	
4. Adresa založení			
5. Adresa hlavního místa podnikání			
6. Kontaktní osoba (jméno, telefon, fax, e-mail)		7. Korespondenční adresa	
8. DIČ	9. IČ	1. ☐ Zákonné registrační číslo	
1. ☐ Požadovaný druh osvědčení			
☐ Osvědčení AEO – zjednodušené celní postupy			
☐ Osvědčení AEO – bezpečnost a zabezpečení			
☐ Osvědčení AEO – zjednodušené celní postupy/ bezpečnost a zabezpečení			
12. Odvětví hospodářské činnosti		13. Členský stát/členské státy, kde jsou vykonávány činnosti spojené s celním řízením	
14. Informace o překročení hranic		15. Udělené povolení pro zjednodušené celní postupy nebo zjednodušení, osvědčení podle čl. 14k odst. 4	
16. Úřad, který vede celní dokumentaci:			

17. Úřad, příslušný k poskytnutí veškeré celní dokumentace:	
18. Úřad, kde je vedeno hlavní účetnictví:	
19. Podpis:	Datum: .....
Název:	Počet příloh:.....

VYSVĚTLIVKY

1. Žadatel:

Uveďte celý název hospodářského subjektu podávajícího žádost.

2. Právní forma:

Uveďte právní formu uvedenou v zakládací listině.

3. Datum založení:

Uveďte – číslem – den, měsíc a rok založení.

4. Adresa založení

Uveďte celou adresu místa, kde byla Vaše společnost založena, včetně státu.

5. Sídlo či místo podnikání:

Uveďte celou adresu sídla či místa vašeho podnikání, kde je vykonávána Vaše hlavní činnost.

6. Kontaktní osoba:

Uveďte celé jméno, číslo telefonu a faxu a e-mailovou adresu kontaktní osoby určenou v rámci Vaší společnosti pro zajišťování kontaktu s celními orgány při přezkumu žádosti.

7. Korespondenční adresa:

Vyplňte, pouze pokud se liší od Vaší adresy založení.

8, 9 a 10. DIČ, IČ a zákonné registrační číslo:

Uveďte požadovaná čísla.

IČ je identifikační číslo registrované celním orgánem.

Zákonné registrační číslo je číslo, které společnosti přidělí orgán spravující obchodní rejstřík.

Pokud jsou tato čísla shodná, uveďte pouze DIČ.

Jestliže žadatel nemá IČ, protože např. v členském státě žadatele toto číslo neexistuje, příslušnou kolonku nevyplňujte.

11. Požadovaný druh osvědčení:

Zakřížkujte příslušnou kolonku.

12. Odvětví hospodářské činnosti:

Popište svou činnost.

13. Členské státy, kde jsou vykonávány činnosti spojené s celním řízením:

Uved'te příslušný(é) země ISO alpha-2.

14. Informace o překročení hranic:

Uved'te názvy celních úřadů, které pravidelně využíváte pro překročení vnější hranice EU.

15. Udělená povolení pro zjednodušené celní postupy nebo zjednodušení, osvědčení podle čl. 14k odst. 4:

V případě již udělených povolení pro zjednodušené celní postupy uveďte druh zjednodušení, příslušný celní režim a číslo povolení. Příslušný celní režim se uvádí formou kódů používaných ve druhém a třetím pododdílu kolonky 1 Jednotného správního dokladu.

V případě již udělených osvědčení umožňujících zjednodušení uveďte číslo osvědčení.

V případě, že je žadatel držitelem jednoho nebo více osvědčení uvedených v článku 14k (4), uveďte typ a číslo tohoto (těchto) osvědčení.

16, 17 a 18. Místo(a) uložení dokumentace / vedení hlavního účetnictví:

Uveďte úplnou adresu, kde je uložena dokumentace žadatele. Pokud je adresa shodná, vyplňte pouze kolonku 16.

19. Jméno a příjmení, datum a podpis žadatele:

Podpis: Signatář uvede také svoji funkci. Signatář je vždy osobou, která zastupuje žadatele jako celek.

Jméno a příjmení: Jméno a příjmení žadatele a razítko žadatele.

Počet příloh: žadatel poskytne následující obecnou informaci:

1. Celkový přehled o hlavních vlastnících/akcionářích, s uvedením jmen a příjmení, adres a jejich podílů. Celkový přehled o členech vedení. Jsou vlastníci známi celním orgánům pro předchozí nevyhovující chování?

2. Osoba odpovědná za celní záležitosti v žadatelově administrativě.

3. Popis hospodářských aktivit žadatele.

4. Specifikace údajů o sídlech různých provozoven žadatele a rámcový popis aktivit v každé provozovně. Specifikace, zda žadatel a každá provozovna jedná v rámci dodavatelského řetězce vlastním jménem a ve svůj prospěch, nebo jedná vlastním jménem ve prospěch jiné osoby nebo jedná jménem a ve prospěch jiných osob.

5. Specifikace, zda je zboží nakupováno od a/nebo dodáváno přidruženým společnostem (filiálkám).

6. Popis vnitřní struktury organizace žadatele. Pokud je k dispozici dokumentace týkající se funkcí/kompetencí pro každé oddělení a/nebo funkci, přiložte ji.

7. Celkový počet zaměstnanců a počet zaměstnanců každé provozovny.

8. Jména a příjmení klíčových úředníků (řídící ředitelé, vedoucí provozoven, účetní manažeři, vedoucí celní sekce, atd.). Popis přijatých postupů v situacích, kdy není přítomen dočasně nebo trvale kompetentní zaměstnanec.

9. Jména, příjmení a pozice osob v rámci organizace žadatele, které mají specifické celní odborné znalosti. Určení úrovně znalostí těchto osob s ohledem na používání IT technologií v celních a obchodních procesech a obecných obchodních záležitostech.

1. Souhlas nebo nesouhlas s uveřejněním svého jména v seznamu Oprávněných Hospodářských Subjektů s ohledem na článek 14x (4).

Příloha č. 2

3.1. Identifikace žadatele:

Název a adresa žadatele :

Zpracovatel dotazníku (jméno, příjmení, funkce):

3. 2. Základní údaje o žadateli

Úvod 1.	Otázky hodnocení
1.	Uvedte datum vzniku společnosti a začátek podnikání.
Odpověď	
2.	Uvedte právní formu společnosti.
Odpověď	
3.	Uvedte přehled vlastníků/akcionářů a členů představenstva společnosti.
Odpověď	
4.	Popište prováděné obchodní činnosti.
Odpověď	
5.	Popište činnost jednotlivých poboček a dceřiných společností.
Odpověď	
6.	Popište vnitřní organizační strukturu. Uvedte počet zaměstnanců celkem a v každém oddělení společnosti.
Odpověď	
7.	Uvedte údaje o zaměstnancích, kteří se zabývají celní problematikou.
Odpověď	

3.3. Jednotlivá kritéria pro provedení samohodnocení

Oddíl I. - Informace o společnosti

Pododdíl 1 Objem obchodů

1.01.	Otázky hodnocení
1.	Uvedte roční obrát za poslední 3 roky.
Odpověď	
2.	Uvedte výši zisku nebo ztráty za poslední 3 roky.
Odpověď	
3.	Uvedte celkovou skladovou kapacitu s rozlišením, zda se jedná o vlastní či pronajaté prostory. Jaký % podíl je využíván?
Odpověď	
4.	Uvedte přibližný odhad (z hlediska množství a peněz) nákupů očekávaných v příštích 2 letech (popřípadě na každého dodavatele). V tomto přehledu uveďte popis položek a původ zboží.
Odpověď	
5.	Uvedte přibližný odhad objemu (z hlediska množství a peněz) zboží přijatého do celního nebo daňového skladu, který se očekává v příštích 2 letech (popřípadě na každého zákazníka). V tomto přehledu uveďte popis položek a původ zboží.
Odpověď	
6.	Uvedte přibližný odhad objemu (z hlediska množství a peněz) zboží využitého ve výrobním procesu, který se očekává v příštích 2 letech. V tomto přehledu uveďte popis surovin a polotovarů.
Odpověď	
7.	Uvedte přibližný odhad výsledku výrobního procesu (z hlediska množství a peněz), který se očekává v příštích 2 letech. V tomto přehledu uveďte popis položek a země určení.
Odpověď	
8.	Uvedte přibližný odhad objemu (z hlediska množství a peněz) prodeje očekávaného v příštích 2 letech (popřípadě na každého kupujícího). V tomto přehledu uveďte popis položek a země určení.

Odpo věď	
9.	Uvedte přibližný odhad objemu (z hlediska množství a peněz) zboží vydaného z celního skladu, který se očekává v příštích 2 letech (popřípadě na každého zákazníka). V tomto přehledu uveďte popis položek a země určení.
Odpo věď	

Pododíl 2 Statistika o celních záležitostech

1.02.	Otázky hodnocení
1.	<p>a. Kdo je zodpovědný za provádění celní agendy?</p> <p>b. Využíváte externí celní zástupce? Pokud ano, uveďte jaké a zda jde o přímé či nepřímé zastoupení. Existuje smlouva s těmito zástupci?</p> <p>c. Uveďte, jak je řešena odpovědnost v případě nesrovnalostí ve vztahu k údajům v celních prohlášeních a v případě deliktů.</p> <p>d. Jakým způsobem je prováděno sazební zařazení zboží a kdo tuto činnost provádí?</p> <p>e. Máte zpracovaný číselník zboží obsahující kódy celního tarifu? Pokud ano, kdo a jak tento číselník spravuje?</p>
Odpo věď	
2.	Dovážíte zboží podléhající nulové celní sazbě? Pokud ano, uveďte seznam deseti nejčtetnějších položek zboží s nulovou celní sazbou dovezených v letech 2005, 2006 a 2007.
Odpo věď	
3.	Dovážíte zboží podléhající snížené sazbě DPH? Pokud ano, kolik procent z celkového objemu dovozů činil dovoz takového zboží v letech 2005, 2006 a 2007?
Odpo věď	
4.	Dovážíte zboží podléhající spotřební dani? Pokud ano, uveďte seznam položek zboží.
Odpo věď	
5.	Dovážíte nebo vyvážíte zboží podléhající opatřením společné zemědělské politiky? Pokud ano, uveďte seznam položek zboží.
Odpo věď	
6.	Dovážíte zboží podléhající preferenčním celním sazbám? Pokud ano, uveďte seznam položek zboží.
Odpo věď	
7.	Obchodujete se zbožím, na které se vztahuje antidumpingové clo? Pokud ano, uveďte podpoložku sazebního zařazení a datum uskutečnění celní operace.

	Jakým způsobem získáváte informace o tom, zda zboží podléhá antidumpingovému clu či nikoliv?
Odpo věď	
8.	Popište, jakým způsobem kontrolujete správnost původu dováženého / vyváženého zboží. Jste držitelem zjednodušeného postupu při potvrzování původu zboží?
Odpo věď	
9.	Jaké jsou postupy pro určení celní hodnoty a pro určení základu pro vyměření dovozní DPH? Jaké jsou postupy pro deklarování nákladů na dopravu a pojištění? Obchodujete s osobami ve spojení? Pokud využíváte celní zástupce, uveďte, jak je upravena odpovědnost za stanovení celní hodnoty.
Odpo věď	

Oddíl II. - Dodržování celních požadavků

Pododdíl 1 Historie dodržování požadavků s ohledem na celní orgány a jiné příslušné státní orgány

2.01.	Otázky hodnocení
1.	Uveďte celkový počet celních prohlášení za poslední 3 roky. Uveďte počet předpokládaných celních prohlášení v následujících 2 letech. Uveďte přehled celních úřadů, u kterých jste v posledních 3 letech prováděli celní řízení. Uveďte přehled celních zástupců, jejichž služeb jste v posledních 3 letech využívali.
Odpo věď	
2.	Byla u vás v posledních 3 letech provedena následná kontrola (viz § zákona č. 13/1993, ve znění pozdějších předpisů)? Pokud ano, uveďte výsledek následné kontroly a popište, jaká byla přijata opatření při zjištění porušení celních předpisů.
Odpo věď	
3.	Uveďte, zda bylo Vám (nebo zastupující společnosti) v posledních 3 letech odňato, pozastaveno nebo byla odmítnuta žádost o udělení povolení ZJP nebo licence. Pokud ano, uveďte důvod.
Odpo věď	
4.	Uveďte postupy pro oznamování nedodržení celních a daňových předpisů vůči celním

	orgánům.
Odpověď	

Pododdíl 2 Zpravodajské informace

2.02.	Otázky hodnocení
1.	<p>Uveďte přehled všech nesrovnalostí týkajících se celních a daňových předpisů za poslední 3 roky a způsob jejich vyřízení.</p> <p>Byla u vás v posledních 3 letech provedena kontrola zaměřená na dodržování celních a daňových předpisů?</p> <p>Obchodujete s vysoce rizikovým zbožím jako jsou zbraně nebo zboží dvojího použití?</p>
Odpověď	

Oddíl III Účetní a logistický systém společnosti

Pododdíl 1 Revizní záznam

Revizní záznam (= kontrolní mechanismus) umožní sledovat provozní činnosti za celou dobu jejich trvání, v tomto ohledu ve vztahu k toku zboží a příchozích výrobků, které jsou zpracovávány a opouštějí společnost. Hospodářské subjekty by měly vyžadovat revizní záznam ve svých automatizovaných systémech z důvodů bezpečnosti a dodržování zásad vedení účetnictví (správnosti, úplnosti, průkaznosti, srozumitelnosti, přehlednosti, trvanlivosti účetních záznamů). Revizní záznam uchovává záznam o údajích, který umožňuje sledování údaje od okamžiku zařazení do datového souboru do okamžiku, kdy tento soubor opustí.

3.01.	Otázky hodnocení
1.	Je k dispozici revizní záznam pro daňové a/nebo celní účely?
Odpověď	

Pododdíl 2 Účetní systém

3.02.	Otázky hodnocení
--------------	-------------------------

1.	<p>a. Uvedte hierarchickou strukturu popisující organizaci Vašeho oddělení, zabývající se informačním systémem (IS) – se stručným popisem činností, které vykonávají.</p> <p>b. Jaká je hardwarová platforma užívaných osobních počítačů, notebooků (PC), případně serverů? Jedná se např. o druh použitých procesorů, případně uveďte výrobce PC, serverů, počty a poměrné zastoupení jednotlivých kategorií PC, serverů.</p> <p>c. Jaký operační systém(OS) na PC, serverech společnost používá?</p> <p>d. Jakým způsobem instalujete OS a firemní software na PC ? Využíváte automatické instalace pomocí obrazů disků, případně dodatečných automatizovaných instalačních balíčků ?</p> <p>e. Využíváte osobní počítače (PC) propojené v lokální síti (LAN) ? Pokud ano, uveďte v jakém počtu, schéma topologie sítě, použité aktivní prvky v síti (typ a výrobce) a použitá technologie LAN případně WAN (podnikový intranet).</p> <p>f. Provádíte monitorování aktivních prvků v LAN, WAN ? Jak s výsledky monitorování zacházíte, pracujete ?</p> <p>g. Používáte v rámci organizace bezdrátové připojení(WiFi) PC ? Pokud ano specifikujte hardware a způsob konfigurace aktivních prvků WiFi – se zaměřením na zabezpečení datového provozu.</p> <p>h. Popište systém přidělování práv k souborovému(datovému) systému využívaném ve vaší organizaci a ke sdíleným prostředkům v LAN případně WAN . Má běžný uživatel administrátorská práva na svůj PC, případně možnost nastartovat PC z externího média?</p> <p>i. Uveďte způsob zabezpečení update (záplat) OS na PC a serverech a kontrolu skutečného stavu.</p> <p>j. Kde jsou umístěny servery a aktivní prvky vaší LAN a jakým způsobem je zabezpečen fyzický přístup k nim ? Máte fyzicky zabezpečeny i osobní PC uživatelů proti vyjmutí pevného disku či jiné neoprávněné manipulaci s hardwarem?</p> <p>k. Pokud vyvíjíte vlastní firemní software, jakým způsobem probíhá nasazování do provozu ? Případně uveďte název externí firmy, která pro Vás software vyvíjí a zdali tento SW byl nebo je použit i v jiné organizaci.</p> <p>l. Existují nějaké záruky týkající se dlouhodobé dostupnosti firemních dat ? Znamená to dostupnost hardwaru, záznamových médií, programového kódu (záruky od vývojové firmy), popisy dat a programového kódu.</p>
Odpověď	
2.	<p>a. Jsou finanční účty a logistické účty součástí jednoho integrovaného systému?</p> <p>b. Uveďte, jaký softwarový balíček používá vaše společnost v případě účetního systému a jaký pro logistickou správu.</p> <p>c. Jedná se o balíček vyrobený na zakázku nebo o standardní balíček?</p> <p>d. Kdo je výrobcem/dodavatelem balíčku?</p>

	<p>e. Byly provedeny nějaké úpravy standardního balíčku? Pokud ano, jaké úpravy byly provedeny a proč?</p> <p>f. Kde a kdo provádí účetnictví? Má společnost vlastní účetní oddělení nebo účetnictví provádí externí účetní společnost? V případě externí společnosti předložte smlouvu.</p> <p>g. Předložte vnitropodnikový účetní rozvrh.</p> <p>h. Kdo, jak a jak často kontroluje, zda zůstatky účtů analytické evidence souhlasí se zůstatky účtů v hlavní knize?</p> <p>i. Je používán systém ověřování přechodných účtů? Kdo je odpovědný za koordinaci ověřování těchto přechodných účtů? Pokud ano, uveďte přehled účtů hlavní knihy s uvedením, kde dochází k takovým záznamům.</p> <p>j. Jakým způsobem je účtováno o clu a spotřební dani? Uveďte čísla účtů.</p> <p>k. Jsou dodavatelé rozlišeni na dodavatele tuzemské a dodavatele zahraniční – s rozlišením na unijní a ze třetích zemí?</p> <p>l. Kde a kdo provádí logistickou správu? Externí dodavatel nebo vlastní logistické oddělení či pracovník?</p> <p>m. Existuje oddělení správy kancelářských zásob a správy skladových zásob?</p> <p>n. Používáte dávkové zpracování? Pokud ano, popište způsob tohoto zpracování.</p> <p>o. Je skladová evidence automaticky spojena s účetní evidencí? Pokud neexistuje automatické rozhraní mezi skladovým a účetním systémem, popište jaké postupy jsou používány.</p> <p>p. Jak je v logistické správě odlišeno zboží mimo Společenství nebo zboží podléhající celní kontrole od zboží Společenství?</p>
Odpověď	

Pododdíl 3 Vnitřní kontrolní systém

3.03.	Otázky hodnocení
1.	<p>a. Vydalo vedení společnosti vnitropodnikové směrnice, které musí dodržovat zaměstnanci v procesu nákupu, skladování, výroby a prodeje? Pokud ano, uveďte jejich přehled.</p> <p>b. Jsou vnitropodnikové směrnice pravidelně aktualizovány a přezkoumávány?</p> <p>c. Jakým způsobem jsou zaměstnanci seznamováni s vnitropodnikovými směrnicemi?</p> <p>d. Jaké normy, certifikáty, např. ISO, týkající se procesů nákupu, skladování, výroby a prodeje společnost používá?</p> <p>e. Popište vnitřní postupy zaměřené na hodnocení fungování vnitřní správy a vnitřní kontroly ve vztahu k toku zboží. Funguje ve společnosti controlling? Jaké metody jsou používány? Pokud byly v rámci hodnocení oznámeny nálezy v posledních třech letech, uveďte přehled těchto nálezů a opatření k nápravě, která byla přijata.</p>

	<p>f. Popište postupy týkající se změny kmenových dat (číselníků), které jsou relevantní pro celní účely (například číselníky věřitelů, výrobků, kódů zboží a statistických hodnot).</p> <p>g. Kdo je za ně odpovědný?</p> <p>h. Uveďte seznamy číselných znaků, jiných symbolů a zkratk užívaných v účetnictví, popř. v dalších subsystémech.</p> <p>i. Jak jsou úpravy archivovány?</p> <p>j. Jsou stálé údaje ukládány v digitální podobě?</p> <p>k. Udržuje se záznam o stálých údajích?</p>
Odpověď	
2.	<p>a. Je funkce výroby oddělena od nákupu, prodeje a správy?</p> <p>b. Kdo/jaký útvar stanovuje operativní kalkulace a na základě jakých údajů?</p> <p>c. Kdy a na základě jakých dat se stanovuje výsledná kalkulace?</p> <p>d. Jaký je postup řešení rozdílu mezi plánovou kalkulací a operativní kalkulací? Kdo to provádí?</p> <p>e. Kdo, kam a jak zadává převody surovin do rozpracované/nedokončené výroby?</p> <p>f. Jakým způsobem jsou výrobní výsledky zachyceny v účetní evidenci?</p> <p>g. Jaké druhy deníkových záznamů vznikají na základě výrobního procesu?</p>
Odpověď	

Pododdíl 4 Tok zboží

3.04.	Otázky hodnocení
1.	<p>a. Jsou vnitřní pohyby zboží zaznamenávány a jsou vytvořeny vazby mezi různými kroky těchto vnitřních pohybů zboží? Pokud ano, jak často a kdo je provádí?</p> <p>b. Je evidován pohyb zboží v množství a/nebo v penězích?</p> <p>c. Kdo analyzuje pohyby zboží a jak často?</p> <p>d. Kdo schvaluje vykonání změny (nestandardního postupu)?</p> <p>e. Jaké normy se v této souvislosti používají? (např. vnitropodnikové směrnice – normy přirozených úbytků zásob).</p> <p>f. Jak jsou řešeny případy manka, škod, úbytků – technické úbytky, přirozené úbytky, vypořádání inventarizačních rozdílů?</p>
Odpověď	
2.	<p>a. Popište postupy nákupu a příjmu pro zboží dovážené ze zemí mimo Společenství.</p> <p>b. Jak (na základě jakých dokumentů), kdy a kdo zadává dovážené zboží do skladového systému?</p> <p>c. V jakém okamžiku je proveden záznam do skladové evidence?</p>

	<p>d. Popište účetní systémy spojené s nákupem, příjmem zboží a platbou za zboží.</p> <p>e. Popište postupy pro vrácení zboží.</p> <p>f. Popište postupy pro odchylky příjmu (v případě rozdílů mezi dodacími listy, skutečně dodaným množstvím zboží a fakturou).</p> <p>g. Popište postupy pro nesprávné záznamy do skladové evidence.</p> <p>h. Popište postupy pro zásoby (např. vnitropodniková směrnice o účtování zásob a oceňování zásob).</p>
Odpověď	
3.	<p>a. Popište postup řízení skladových zásob.</p> <p>b. Popište postup inventarizace – jak často je prováděna, postupy provádění, kdo provádí, termíny, vypořádání inventarizačních rozdílů. A to jak u inventur fyzických, tak dokladových.</p>
Odpověď	
4.	<p>a. Popište postup řízení výrobních procesů.</p> <p>b. Popište postup pro zadání požadavku na suroviny a jejich vydání ze skladu.</p> <p>c. Popište postup pro zaznamenání využití surovin ve výrobním procesu.</p> <p>d. Popište postup pro zaznamenání hotového výrobku.</p> <p>e. Popište postup pro ztráty ve výrobním procesu.</p> <p>f. Popište postup pro předání hotového výrobku do skladu.</p>
Odpověď	
5.	<p>a. Popište postup pro vydávání zboží ze skladu a odesílání zboží.</p> <p>b. Kdo je odpovědný za rozhodování, zda je zboží připraveno k vydání ze skladu/prodeji?</p> <p>c. Kdo provádí kontrolu před uvolněním zboží ze skladu?</p> <p>d. Jak je vydávání zboží zaznamenáváno?</p> <p>e. Kdo je odpovědný za správnost vydávání zboží ze skladu a za jeho zaúčtování?</p> <p>f. Popište komunikaci mezi skladníkem a osobou odpovědnou za celní záležitosti. Jak je zajištěna synchronizace vydání zboží ze skladu a počátku vývozní operace?</p>
Odpověď	

Pododdíl 5 Celní postupy

3.05.	Otázky hodnocení
-------	------------------

1.	<p>a. Popište manipulaci s celními prohlášeními.</p> <p>b. Popište jak jsou zadávány pokyny celním deklarantům / celním zástupcům k provedení celního řízení.</p> <p>c. Popište jakým způsobem jsou kontrolována celní prohlášení vyhotovená celními deklaranty / celními zástupci. Kdo tuto kontrolu provádí a jak často?</p> <p>d. Popište postupy při zjištění nesrovnalostí ve vztahu k údajům v celním prohlášení.</p>
Odpověď	
2.	<p>a. Obchodujete se zbožím, které podléhá dovozním či vývozním licencím? Pokud ano, popište postupy pro administraci licencí.</p> <p>b. Popište proces získání licencí.</p> <p>c. Popište postup při registraci licencí.</p> <p>d. Kdo je odpovědný za kontrolu platnosti a registrace licencí? Jak často tuto kontrolu provádí?</p> <p>e. Jaké jsou postupy v případě zjištění nesrovnalostí u licencí?</p> <p>f. Jaké jsou postupy při kontrole použití zboží, na které se licence vztahují?</p> <p>g. Popište manipulaci s licencemi – zejména v případě předávání třetím osobám (zástupcům v celním řízení). Je toto ošetřeno smluvně?</p>
Odpověď	

Pododdíl 6 Postupy týkající se možnosti zálohování, obnovy a rezervy a archivace

3.06.	Otázky hodnocení
1.	<p>a. Existuje vnitropodniková směrnice typu “Oběh účetních dokladů, archivace a skartace účetních písemností a záznamů na technických nosičích”? Pokud ano, předložte ji.</p> <p>b. Popište formát, ve kterém jsou pořizována a zpracovávána firemní data a jak dlouho je uchováváte v „online“ podobě – přístupná z firemních aplikací.</p> <p>c. Popište systém archivace dat, případně komprimace, odsunů dat atp. Jedná se o formáty archivovaných dat a systém přístupu k těmto archivovaným datům.</p> <p>d. Jakým způsobem zálohujete data – konkrétní typ zálohování, způsob a na jaká média zálohu ukládáte. Dále pak popište fyzické uložení záložních médií a dostupnost k nim.</p> <p>e. Jak ověřujete kvalitu zálohovaných dat ?</p>
Odpověď	

Pododdíl 7 Zabezpečení informací – ochrana počítačových systémů

3.07.	Otázky hodnocení
1.	Jste držitelem nějakých certifikátů týkajících se zabezpečení počítačových systémů? Pokud ano, uveďte jakých.
Odpověď	
2.	<p>a. Jak má společnost zajištěnou ochranu PC před viry, spywarem a jinými bezpečnostními hrozbami?</p> <p>b. Pokud máte firemní LAN připojenou k internetu, detailně popište toto připojení – použitý firewall, antivirovou ochranu atd.</p> <p>c. Pokud provozujete vlastní e-mailový systém, uveďte jaký a způsob antivirové a antispamové ochrany.</p> <p>d. Provádíte simulaci výpadků IS? Máte zpracovaný havarijní plán v případě výpadku IS?</p> <p>e. Existuje vnitropodniková směrnice, týkající se ochrany počítačových systémů společnosti, registrovaného přístupu oprávněných osob, pravidelné změny hesel? Pokud ano, předložte ji.</p> <p>f. Provádíte interní audit se zaměřením na bezpečnost IS?</p> <p>g. Jakým způsobem informujete uživatele IS o zásadách bezpečnosti a užívání prvků IS? Provádíte např. vstupní školení zaměstnanců a následné průběžné informování o této problematice?</p> <p>h. Jakým způsobem provádíte analýzu rizik – máme na mysli jejich poznávání, zvládání a vyhodnocování?</p>
Odpověď	
3.	<p>a. Kdo je zodpovědný za ochranu a chod počítačového systému společnosti?</p> <p>b. Existují postupy pro vydávání oprávnění pro přístup a úroveň přístupu do počítačových systémů? Pokud ano, předložte je.</p> <p>c. Přistupují Vaši zaměstnanci do firemní sítě z internetu? Pokud ano, popište a specifikujte konkrétní řešení tohoto přístupu ve Vaší organizaci.</p> <p>d. Evidujete nějakým způsobem přihlašování a odhlašování uživatelů do systému, vstupy do zabezpečených prostorů, případně do firemních aplikací?</p> <p>e. Pokud evidujete výše uvedené události, jak se s těmito záznamy pracujete?</p> <p>f. Existuje seznam zaměstnanců, kteří mají přístup na firemní data? Jakým způsobem je zajištěna ochrana dat proti neoprávněnému použití? S tím souvisí možnost úniku dat prostřednictvím vyjímatelných disků a jiných záznamových médií.</p>
Odpověď	
4.	Jaké existují postupy v případech, kdy je zaznamenán pokus o vniknutí do systému a v případech, kdy dojde k vniknutí do systému?

Odpověď	
5.	<ul style="list-style-type: none"> a. Jaké záložní postupy existují v případě nefunkčnosti počítačového systému? b. Jaké existují postupy pro opětovné zprovoznění informačního systému? c. Provádíte simulaci výpadků IS?
Odpověď	

Pododdíl 8 Zabezpečení informací – zabezpečení dokumentace

3.08.	Otázky hodnocení
1.	<ul style="list-style-type: none"> a. Jaká existují opatření na ochranu dokumentace společnosti proti neoprávněnému vniknutí? b. Byla provedena nějaká zkouška proniknutí? Pokud ano, předložte zprávu o provedených testech. c. Existuje směrnice týkající se registrace dokumentů, oprávnění přístupu, zálohování dokumentů? Pokud ano, předložte ji.
Odpověď	
2.	<ul style="list-style-type: none"> a. Došlo v průběhu minulého roku k mimořádným událostem? Pokud ano, předložte zprávu o události. b. Detailně popište následně provedená opatření s uvedením problému, navržených opatření, zodpovědných osob, předmětného a časového splnění daných opatření.
Odpověď	
3.	<ul style="list-style-type: none"> a. Jaké kategorie zaměstnanců mají přístup k údajům o zboží a informačních tocích? b. Jaké kategorie zaměstnanců jsou oprávněné měnit tyto údaje?
Odpověď	
4.	<ul style="list-style-type: none"> a. Používáte ve styku s firemními zákazníky zabezpečenou elektronickou komunikaci - elektronicky podepsané případně šifrované soubory a zprávy ? b. Přistupují Vaši zákazníci na nějaké sdílené prostředky ve vaší LAN (případně Vašem intranetu). Pokud ano, popište Vaše konkrétní řešení tohoto přístupu s důrazem na bezpečnost IS – přidělená práva a monitorování tohoto přístupu. c. Pokud mají možnost přístupu k firemním datům i třetí osoby (firemní zákazníci, servisní organizace atd.), uplatňujete vůči nim nějaká bezpečnostní opatření ? Uveďte jaká.

Odpověď	
---------	--

Oddíl IV. Platební schopnost

Pododdíl 1 Platební schopnost

4.01.	Otázky hodnocení
1.	Předložte seznam bankovních institutů jejichž jste klienty.
Odpověď	

11. Summary

Idea of the Authorized Economic Operator is currently quite new conception, but not unknown. At the time, when safeness is placed almost in the each component of the our everyday life, this certificate's suit is logical request or outfall, as of the part of business sphere, so of the part of European union. Business development along carries necessities hazards in form of the threat of the safeness and in the worst form. Just the AEO certificate should contribute by decrease in risk inside of the trading and in the concrete supply range and therefore it brings so much asked provision almost zero's hazard.

In the diploma work is described single suit of the AEO certification, benefits of this certification and cliffs, which request harmony with European union's legislative and with particular member states of the European union. Further the AEO certificate of the concrete business subjects is able to bring improvement of the reputation and surely helps to reservation so often allude safeness of the trading. Further to the improvement of the reputation is necessary add adequate presentation this kind of the certificate in the face of the public.

In fine is necessary bring in, that the Authorized Economic Operator is newly aborning suit, to the current moment in the European union unique.

Key words

The Authorized Economic Operator

Safeness

Competent

Authority

Cystome

Legislation